Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 122 (14233) | 1976 оной майн 25, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

АЖАЛШАДАЙ БЭШЭГҮҮДТЭ АНХАРАЛТАЙГААР ХАНДАХА

[П]артийна ба советскэ органуудта, министерствэнүүд [...]н албан зургаануудта, газетэнүүдэй редакцинуудта, [...] ба телевиденидэ үдэр бүри олон тоото бэшэг оро[...] байдаг. Гүрэл партиингаа, Советскэ правительствын [...]дын ба гадаадын политикые нэгэн дуугаар һайшаан [...]жэ байһанаа, Эхэ оронойнгоо экономико болон соёл [...]турые хурдан түргэнөөр хүгжөөхын түлөө тэмсэлэй [...] үргэнөөр дэлгэржэ байһан тухай, ажал хүдэлмэри [...] дайралдадаг зарим дутагдалнууд тушаа совет хүнүүд [...]ээр дамжуулан мэдээсэнэ.

КПСС-эй XXV съездэ зорюулжа, партиин Централь[на] Комитедэй гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—[1]980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые [...]н хэлсэлгын үедэ совет хүнүүдһээ олон тоото бэ[шэг] хүтэлбэрилхы органуудта, газета ба журналнуудай [реда]кцинуудта ороһон байна. Энэ үедэ манай газетын ре[дакци] нилээд олон бэшэг, корреспонденци абаһан юм. [Тэд]нэй авторнуудынь — хүдөөгэй механизаторнууд ·бо[лон] малшад, хүдэлмэришэд ба арадай интеллигенциин [түлөө]лэгшэд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, партийна ба со[ветскэ] органуудай хүдэлмэрилэгшэд болоно. Проект тушаа [...]нгөө һанал бодолнуудые мэдүүлхэ зуураа ажахын [болон] соёлой хүгжэлтэдэ дайралдадаг дутагдалнуудые усад[хаха], үйлэдбэрндэ шэнэ онол арга, түрүү дүй дүршэл [...]өөр хэрэглэхэ талаар ажалшад һанамжа дурадхал[нуу]даа оруулһан байха юм. Энэ асуудалаар редакцида [ороһ]он бэшэгүүд газетын хуудаһануудта толилогдожо, [тэдэнэ]й дурадхалнуудынь республикын партийна, советскэ [органу]удта мэдээсэгдэһэн байна.

[Аж]алшадай бэшэгүүд ба мэдүүлгэнүүдтэ анхаралгай[гаар] хандажа, хаһа сагтань хаража үзөөд, зүб тээшэнь [шиид]хэжэ байха асуудалда манай партиин Центральна [Коми]тет айхабтар ехэ анхарал хандуулна. «КПСС-эй [XX]V съездын шиидхэбэрнүүдэй үндэһөөр ажалшадай [бэшэ]гүүдэй талаар хэгдэдэг хүдэлмэрине саашадань улам [сайж]руулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай һаяхан абаһан тог[тоол] энээниие үшөө дахин элирхэйлэн харуулна. Бэшэ[гүүд]эй оролгын улам олошорһон ушар, тэдэнэй удхань [совет] хүнүүдэй ушар ёһо мэдэлгын, ниитын эдэбхи хэ[рэгт]эй, политическэ болбосоролой улам ургажа байһые, [...]лис Эхэ оронойнгоо саашадаа һалбаран мандахын [...]ээн ёһоор шармайн оролдодог, Коммунис партиин [поли]тикада хизааргүй сэхээр этигэдэг, тэрэнэй ленинскэ [...] бодолые дэмжэдэг байһые гэршэлнэ гээд КПСС-эй [Цент]ральна Комитедэй тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

[И]мэ һанал бодолтой, эрмэлзэлтэй ажалшадай бэшэ[гүү]д манай газетын редакцида олон ороно. Энэ асууда[лаар] нэгэ жэшээ дурдая.

[Ү]рбаад жэлэй саада тээ манай республикын колхоз бо[лон] совхозуудта кукуруза нютагжуулагдажа, ажахы бү[ри] энэ шэмэтэ ургамалай баян ургаса хуряагдадаг [байгаа]. Илангаяа Зэдын, Сэлэнгын, Хяагтын аймагуудай [кук]урузашад суутай болоо бэлэй. Теэд һүүлэй үедэ куку[руза] тариха асуудалда анхарал бага хандуулагдана, энэ [ург]амалай талмай зарим ажахынуудта хороогдоо, кукуру[зын] полидо үтэгжүүлгэ багаар оруулагдадаг болошоо. [Тэр]эһээ шэмэ ехэтэй энэ ургамалай ургаса бирататайгаар [...]элнэгүй, зарим ажахынуудта доошолжо захалаа. [Энэ]н тухай Зэдын аймагай «Мир» колхозой кукуруза[шан], республикын хүдөө ажахын габьяата механизатор [...] Гарифулин «Кукурузын солые һэргээел» гэһэн статья[даа] һанаа зобонгёор бэшэнэ, өөрынгөө дурадхал оруул[на]. Энэмнай юрын механизаторай хамтын хэрэгэй түлөө [...]раар оролдожо байһаниие гэршэлнэ.

[Аж]алшадай бэшэг, мэдүүлгэ болон гомдолнуудые ха[һа] сагтань хаража, таараха хэмжээнүүдые абадаг болохо [тал]аар республикын партийна, советскэ органууд һүүлэй [үед]э горитой ажал ябуулдаг болонхой. Энэ асуудалда [К]ПСС-эй Бэшүүрэй, Нрибайкалиин, Улаан-Үдын райко[мууд] сагүргэлжын анхарал хандуулна. Жэшээнь, Бэшүү[рэй] аймагай албан зургаануудта ороһон бэшэг ба мэ[дүүл]гэнүүдые партиин райком анхаралтайгаар шэнжэлдэг [зан]шалтай. Тиигээд аймагай партийна, советскэ, ажахын [байгуу]лгуудай хүтэлбэрнлэгшэд хүдөө нютагуудта ошожо, [ажалш]адтай уулзадаг, гомдолнуудтань харюу үгэдэг, ду[радхал]нуудые усадхаха талаар дары хэмжээ абадаг юм.

[Тэр]эхэтэй хамта ажалшадай бэшэгүүдтэ хаа хаанагүй ан[хара]лгаар хандана гэхын аргагүй. Жэшээнь, хүдөө [ай]магуудта худалдаа паймаанай, ажалшадай хэрэглэмжэ[эр ха]нгалгын муугаар табигдаһан тушаа гомдолнууд Ахын, [Яр]уунын, Хяагтын аймагуудай зарим нютагуудһаа редак[цид]а ороно. Эдэ асуудалнуудые нютагай Соведүүд сагаа [...] шиидхэхээр байгаа. Теэд анхаралаа багаар табидаг[..] боложо, ажалшад газетын редакцида хандаха баа[тай] болоно ха юм.

[Аж]ахын зарим асуудалнуудаар дайралдадаг дутагдал[нуу]д тушаа шүүмжэлхы бэшэгүүд манай газетын хууда[һан]уудта толилогдожо байдаг. Тэдэнэй мүрөөр нютагай [парт]ийна, советскэ, ажахын хүтэлбэрилхы органууд зо[хихо] хэмжээнүүдые абаха уялгатай, абадагшье юм. Теэд [зарим] аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд шүүмжэлхы бэшэ[гүүдэ]й мүрөөр ямаршье хэмжээ абанагүй, абаһан бай[гаашь]е, газетын редакцида харюусанагүй.

[Н]иитын адууһа малай үбэлжэлгые Яруунын аймагай [...] ажахынуудта бэлдэлгэ муутайгаар эхилжэ, эмхи [...]үнгөөр үнгэргэжэ байһан тушаа, малай олоор гар[зада] эхилһэн тухай шүүмжэлхы хоёр бэшэг манай газе[тэдэ ү]нгэрэгшэ жэлэй декабрьда толилогдоо һэн. Малша[дай] дунда эмхидхэлэй ба ойлгууламжын хүдэлмэри һу[...]р ябуулагдана гэжэ тэдэ бэшэгүүд соо хэлэгдэһэн бай[на]. Тэдэнэй мүрөөр зохихо хэмжээ абахынь тула КПСС-[эй Я]руунын райкомдо редакци хандаһан юм. Тсэд ямар[...]е хэмжээнэй абтаһан тухай мэдэхын аргагүй — пар[тиин] райком мүнөө болотор редакцида харюусаагүй бай[на].

[Со]циалис демократиие саашадань хүгжөөхэ, [ажал]адай эдэбхи үүсхэлые саг соонь [...] асуудалнуудта КПСС-эй Центральна Комитедэй [тогтоо]л соо тон ехэ анхарал хандуулагдана. Тиимэһээ [ажал]адай бэшэгүүдтэ анхаралтайгаар хандажа, тэдэ[нийе] түргэн хаража үзөөд, зүбөөр шиидхэхэ хэрэг пар[тийна], советскэ болон ниитын организацинуудай нангин [уялга]нуудай нэгэн болоно.

ҮДЭР БҮХЭНӨӨ—ҮНДЭР УРГАСАДА

АЖАЛАЙ ЭРШЭ ЗАМХАНАГҮЙ

Үбэлэй, хабарай үедэ газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ, тариалан, сабшалангай ургаса эрид ехэ болгохо зорилготойгоор республика дотор соносхогдоһон габшагай хоёр һара дүүрэбэ. Тиигэбэшье, мүнөө наг шэбхэ зөөхэ, тарааха, минеральна үтэгжүүлгэ хүрьһэндэ оруулха, газар уһалха хүдэлмэри үшөөл үргэлжэлүүлэгдэһээр.

Тиимэһээ мартын 15-һаа майн 15 болотор Хориин аймагай ажахынуудта ямар хүдэлмэри хэгдээб гэжэ зарим тэды дүн гаргаха шухала болоно.

Хэнэйшье мэдэһээр, тариалан, сабшалан дээрэ наг шэбхэ ехээр гаргаха гээшэ хоёр һара соо хэгдэхэ гол хүдэлмэри байгаа. Түрүүн энэ хүдэлмэриин эхилхын урда аймаг дотор хамта 30 мянган тонно шэбхэ тариалан, сабшалан дээрэ зөөгдэхэ гэжэ хараалагдаһан. Мүнөө 25 мянгаһаа үлүүтэй тонно шэбхэ гаргагдаба.

Аймаг соогоо Анаагай совхоз хоёр һара соо эгээн ехэ ажал хээ. Эндэхид түсэбэй ёһоор 4000 тонно шэбхэ хээрэ шэрэхэ аад, мүнөө 5600 гаран тонно гаргаа. сабшалан модо, шулуунһаа сэбэрлэхэ, һайрамаар уһалха хүдэлмэришье һайнаар эмхидхээ. Түрүүн 300 гектар сабшалан сэбэрлэхэ гэжэ түсэблэһэн аад, тэрэнһээ хоёр дахин ехэ газарай модо, шулуу түүжэ хаяа. Хабар эртэ һайрам тогтоожо, тэрэнээ 600 гаран гектар сабшалан дээрэ тараагаа һэн.

Илангаяа энэ совхоздо Байсын-Үбэрэй сабшалан һайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Эндэ Үдэ гол дээрэ инженерно түхеэрэлгэтэй уһалууриин системэһээ уһалагдадаг хамта 800 шахуу гектар сабшалан бии юм. Байгша ондо энэ газар дүршэлтэй луговод В. П. Снетковой звенодо даалгагдаа.

— Нёдондо Үдэ голой уһанай бага боложо, уһалууриин системын һубаг ханаабаар уһан ерэхээ болёод, Байсын-Үбэрэй горитой сабшалан ундалуулагдаагүй үлөө һэн. Тиигэжэ бүхы отделенеэрээ ойроойдоол 8,3 мянга үлүүтэй центнер үбһэ, 3655 центнер сенаж абаа һэмди. Энэ жэлдэ уһалууриин һубаг ханаабуудта уһанай таһалдахагүйн тула системын эхиндэхи хаалтыень үндэр, сөөрэмыень гүнзэгы болгожо үгөөбди. Тиигэжэ бүхы 1290 гектар газарһаа, тэрэ тоодо Байсын-Үбэрэй сабшалан дээрэһээ бүхыдөө 21,2 мянган центнерһээ бага бэшэ үбһэ абаха, 6 мянган центнер сенаж дараха зорилготойбди, — гэжэ эндэхи отделениие эрхилэгшэ А. И. Козлов хөөрэнэ.

Мүнөө эндэхи нүхэр Снетковой звено бүхы 760 гектар газараа нэгэ дахин уһалжа дүүргээд байна. Эндэ 6 луговод хүдэлдэг.

Аймагай суута мелиоратор-луговод Ендон Абидуевич Ринчиндоржиев Хужарта гэжэ газарта үбэлдөө, хабартаа уһалууриин хоёр хаалта шэнээр барнад, мүнөө газараа түлэг уһалжа байнхай.

Тэрэшэлэн Дээдэ-Тайлсын совхоздо үниинэй механизатор О. К. Никитинэй звено Үдэ гол дээрэ СМП-250 хүсэ ехэтэ 18 станци тодхоод, богони болзор соо 160 гектар сабшалан уһалба. Мүн энэл ажахын бэрхэ луговод Н. И. Филиппов дүрбэн нүхэдтэеэ хамта апрель һараһаа хойшо таһалгаряагүй хүдэлжэ, 340 гектар сабшалан нэгэ дахин уһалжа дүүргэнхэй.

Газараа, илангаяа сабшалангаа һайнаар үтэгжүүлжэ, ургасыень дээшэлүүлхэ талаар Хүрбын совхоз һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ ажал хэнэ. Нёдондо намартаа сабшалан, тариалан дээрэ 10 мянган үлүүтэй тонно шэбхэ зөөһэн аад, үнгэрэгшэ хоёр һарада үшөө 4000 үлүүтэй тонно нютагай үтэгжүүлгэ гаргаа.

Габшагай хоёр һарын дүүрэбэшье, хээрэ наг шэбхэ гаргаха, тарааха, минеральна үтэгжүүлгэ газарай хүрьһэндэ оруулха, сабшалан, тариалан уһалха хүдэлмэри багаханшье замханагүй.

Мүнөө аймаг дотор хамта 60 гаран трактортай, 90 хүдэлмэришэнһөө бүридэһэн оньһожоруулагдаһан арбан отряд хүдэлнэ. Тэдэнһээ гадна, луговодуудай 46 звено ажаллана, үшөө булуур 16 станци газар уһалалгада баһал үдэр һүнигүй хүдэлгэгдэнэ гэхэдэ алдуугүй. Тиигэжэ хабарай үедэ совхозуудта хамта 10 мянган гектар сабшалан, тариалан, һайжаруулагдаһан бэлшээри уһалагдаха ёһотой аад, мүнөө бүхыдөө 9800 гаран гектар газар уһалагдаа.

Энээнһээ гадна, совхозууд өөһэдынгөө хүсөөр, мүн «Бурводстройн» Хориин ПМК-гай техникын хүсөөр нилээд ехэ газар үндэһөөрнь һайжаруулжа байна. Үшөө 2300 тонно минеральна үтэгжүүлгэ газарай хүрьһэндэ оруулагдаа.

Ехэнхидээ хуурай добо газартай, ган гасуурта ходо дайрагдадаг манай эндэ уһалагдадаг тариалан, сабшалангһаал ехэ ургаса абажа, бүхы дээрээ ороохо таряа, үбһэ, тэжээлэй ургамалнуудые ехээр абаха болонобди. Энэ жэлдэ аймаг дотор хээрын сабшалангай га бүхэнһөө 8,3—8,5 центнерһээ бага бэшэ үбһэ, тиихэдэ уһалагдадаг сабшалангһаа гектарай 13,6 центнер үбһэ хуряаха зорилго табигдана.

А. БЕЛОУСОВ,
Хориин аймагай уһалууриин системэнүүдэн управлениин начальник.

* * *

УҺА ЛУУРИДА— ОНСО АНХАРАЛ

Гансашье газараа һайнаар хахалжа, хаһа сагтань үрэһээ тариһанһаа ороохо таряанай, тэжээлэй таримал ургамалнуудай ургаса дулдыдадаг бэшэ. Нэн түрүүн тариалан дээрэ саг соонь үтэгжүүлгэ ехээр гаргаад, хүрьһэндэнь зүбөөр оруулжа, газараа һайнаар уһалһанһаа энэмнай гол түлэб дулдыдаха байна.

Һаяхан аймагай арадай хиналтын комитет болон «Улаан Сэлэнгэ» газетын редакци колхоз, совхозуудта хабарай тарилгын ямараар ябажа байһаниие шалгахадаа, илангаяа минеральна үтэгжүүлгын хэр зүбөөр хэрэглэгдэжэ, уһалагдадаг газар ундалуулагдаад тарнгдана гү, али үгы гү гэжэ шалгаа.

Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нэгэ тариалан дээрэ аммиагтай уһа оруулжа ябаһан 4 агрегадые шалгахада, машинануудайнь ёһоор тааруулагдаагүй дээрэһээ үтэгжүүлгэнь үшөөл хүрьһэндэ нэгэ жэгдээр шэнгээгдэнэгүй гэжэ элирээ.

Мүн энэ ажахыда тариалан, сабшалан һайнаар уһалагдана гэхын аргагүй.

— Сэлэнгын уһалууриин системэнүүдэн управлениихидэй гэмээр эндэ уһалууриин хаалта, һубаг ханаабууд хаһа сагтаа заһабарилагдаагүй байжа, ажалыемнай ехээр һаатуулба. Тус управлени манай 814 гектар газар уһалжа үгэхэ ёһотой аад, юушье хээгүй, — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ А. Н. Цыденов хэлэнэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозһоо гадна, Тельманэй нэрэмжэтэ совхоздо бүри һая болотор газар уһалха нэгэшье булуур станци хүдэлгэгдөөгүй байгаа.

Энэмнай тон харюусалгагүй ябадал гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Мүнөө хуурай уларилтай байһан хабарай үедэ аргатайл һаань, гектаршье газар нэмэжэ уһалбал, тон ехэ ашаг үрэтэй байха бшуу.

Илангаяа мүнөө газар һайжаруулха габшагай хоёр һарын дүүрэбэшье, тариалан, сабшалан уһалха бүхы арга боломжые гүйсэд хэрэглэжэ, шадаал һаа ехэ газар ундалуулха гээшэ мүнөөдэрэй гол шухала хүдэлмэриин нэгэн болоно.

Н. НАМСАРАЕВ,
аймагай «Улаан Сэлэнгэ» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР К. В. ГУРЬЯНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-ЭИ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭИ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын ажахын ба совет зургаануудта олон жэл соо эдэбхитэй һайнаар ажаллаһананиь түлөө, түрэлөөр 70 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй таһагай начальник нүхэр **Гурьянов** Константин Васильевичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин түлөө Президиумэй гэшүүн Д. ГОНЧИКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной майн 24.

Жэлэй эхинһээ хойшо дүрбэ һара хахадһаа үлүү саг үнгэржэ, түрүүшын хахад жэлэй эсэслэхэ улам ойртобо. Тиин республикымнай колхоз, совхозууд һү, мяха ехээр абажа, гүрэндэ тушааха түрүүшын хахад жэлэйнгээ түсэб амжалтатайгаар дүүргэжэ, туйлаһанаа улам батадхахын тула эдэ үдэрнүүдтэ бии хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа байнхай.

Буряадай статуправлениин тоо, мэдээнүүдые зэргэсүүлэн харахада, мүнөө республикымнай аймагууд Эхэ ороноо мяха тушааха түрүүшын хахад жэлэйнгээ түсэб 74 процент, һү—70 процент бэелүүлээд байна. Гүрэндэ тарган мяха худалдаха талаар Бэшүүрэй, Загарайн, Захааминай, Хурамхаанай, Сэлэнгын, Хойто-Байгалай аймагууд урагшатай ябана. Хэрбээ ажахынуудые абажа харабал, Баргажанай, Бэшүүрэй, Яруунын Дээрэнэй, Уланхаанай, Ехэ-Нугын, Хүдэриин, Инсэнгын, Хурамхаанай, Далахайн, бүхыдөө 42 совхоз хараалагдаһан зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлбэ.

Имэ илалта яагаад туйлагдааб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, дурсагдагша ажахынууд үбэлдөө үүсэлэгдэхэ малаа һайнаар шахажа, гүрэндэ гол түлэб ехэ шэгнүүртэй, хүсэд хүшэлһэн үхэрнүүдые тушаадаг байгаа. Хамаг тэжээлээ ашагтайгаар гаргашалхын тула цехүүдые саг соонь хүдэлгэһэн, бүхы үбһэ, һолоомоёо заабол хэршээд, талха таряанай зүйлтэй холёод малдаа үгэнэ. Хоёрдохёор, мяханда тушаагдаха малай гүүртэ эмхидхэхэдээ, ажахынуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд тэндээ заабол дүршэлтэй бэрхэ, ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг хүнүүдые томилно, социалис мүрысөөндэ бултыень хабаадуулһан байна.

Гэбэшье зарим аймагууд энэ үе соо гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө һаял хахадһаа үлүүлжэ гү, али хахадлаашьегүй байһаар. Жэшээлбэл, Зэдын, Түнхэнэй, Хэжэнгын аймагууд энэ талаар ехэ гээгдэлдэ оронхой. Ажахынууд соохоо илангаяа Хэжэнгын аймагай Загаһатын, Худанай, «50 лет Октября», Чисаанын совхозууд бэлэдхэлэй пунктда мяха эльгээхэ даабаряа ойроойдоол 11—19 процентдэ хүргөөд байна. Тиихэдэ Борьёогой, Оронгын, Тулдуунай, «Юбилейный», «Улаан Туяа», Түнхэнэй, Кабанскын, Хёлгын совхозууд баһал түсэбөө хахадлаашьегүй үлөө. Энэ ямар ушарһааб гэбэл, дурсагдагша ажахынууд намарһаа эхилжэ малаа шахан таргалуулха тусхай гүүртэ эмхидхээгүй, бангуулһаншье һаа шэмэтэ тэжээлээр хангаагүй гэжэ тэмдэглэлтэй. Энээнһээ боложо, малынь таргалуулагдахын оронд ехээр тураа. Эдэ дутагдалаа дары усадхахын тула ажахы бүхэн эдэ үдэрнүүдтэ холын бэлшээридэ ошохо гүүртэнүүдээ эртээнһээ бүридхэжэ, байра байдалыень хүсэд заһабарилха, үхэршэдөө хэрэгтэй бүхы юумээрнь хангаха ба зунай бэлшээриин үедэ үхэрнүүдэйнгээ шэгнүүр нэмээхэ түсэб зохёожо, малшадаа танилсуулха болоно.

Саашань хэлэхэдэ, гүрэндэ һү тушааха түсэбэй энэ хугасаа соо хэр дүүргэгдэжэ байһые харая. Дээрэ толилогдоһон тоо, мэдээнүүдые согсолон зэргэсүүлхэдэ, олохон аймагуудай ажахынууд үбэлжэлгын үедэ, мүн хабартаа бии байгаа тэжээлээ буйлуулжа шанаржуулаад, үнеэдтээ үгэһэнэй ашаар һү һаалияа доошолуулаагүй. Жэшээлбэл, «Комсомольский», Туранай, Харацайн, Түнхэнэй, Борьёогой, «Заветы Ильича» совхозуудта тэжээл буйлуулдаг цехүүдынь һайнаар, һаадгүй хүдэлгэгдэжэ, үнеэдээ шэмэтэ хоолоор тапалдуулангүй хангаа. Мүнөөшье тус ажахынууд зуһаландань тэжээл буйлуулха түхеэрэлгэнүүдые тодхожо, бэлдэжэ байна. Тиин гэһээ олохон ажахынууд ехэ һүнэй түлөө, илангаяа түрүүшын хахад жэлэй түсэб дүүргэхын түлөө жэгдэ оролдоногүй. Тобшолбол, Шитханай, Эрхирэгэй, Һахалиин, Тельманэй нэрэмжэтэ, Далахайн совхозууд энэ талаар ехэ гээгдэлдэ орожо, хараалагдаһан түсэбөө хахадлаашьегүй байһаар.

Үбһэ тэжээлэй хомордоод, ногооной үшөөл хүсэд һайнаар ургаагүй мүнөө үедэ һү һаалияа дээшэлүүлхын түлөө үнеэдтээ тэжээлыень шанаржуулаад эдюулхэ хэрэгтэй.

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДАЙ ГҮРЭНДЭ МЯХА, ҺҮ, ҮНДЭГЭ ТУШААХА ТҮРҮҮШЫН ХАХАД ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ

1976 оной майн 16-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	мяхан	һүн	үндэгэн
Баргажанай	74	63	—
Баунтын	108	52	—
Бэшүүрэй	91	79	—
Зэдын	65	71	86
Яруунын	75	72	—
Загарайн	114	63	—
Захааминай	87	71	—
Кабанскын	54	62	—
Хэжэнгын	36	67	—
Хурамхаанай	91	60	—
Хяагтын	87	67	—
Мухар-Шэбэрэй	62	75	—
Ахын	4[illegible]	55	—
Прибайкалиин	96	68	—
Хойто-Байгалай	130	112	—
Сэлэнгын	109	71	—
Түнхэнэй	62	61	3,3 дахин
Улаан-Үдын	85	84	85
Хориин	85	64	69
Республика бүхыдөө	74	70	85

Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хабаадажа байгаа ВЛКСМ-эй XVII съездын нэрэмжэтэ бүхэсоюзна комсомолой габшагай отрядай гэшүүдэй түрүүшын слёдто хабаадаһан СССР-эй летчик-космонавт В. И. Севастьянов Улаан-Үдэ городрй залуушуултай уулзаба.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КПСС-эй обкомой ехэ зал соо В. И. Севастьянов үгэ хэлэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ИЛАГШАДТА—УЛААН ТУГ

Һаяхан КПСС-эй Сэлэнгын райкомой бюро, аймагай Соведэй гүйсэдком һаалиин болон үүлтэртэ фермэнүүдэй хоорондохи социалис мүрысөөнэй апрель һарын дүнгүүдые хаража үзөөд, «Эрдэм» колхозой Дэбээнэй МТФ-эйн коллективые (даагшань Ц. Жигмитова) фермэнүүдэй хоорондохи социалис мүрысөөндэ онсо шалгарһанда тодоруулаа. Тус коллектив һү һааха түсэбөө 106,1 процент дүүргэһэн ба нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо һү һаалияа үнеэн бүридэ 84 килограммаар дээшэлүүлһэн байна. Тиигэжэ КПСС-эй райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг 50 түхэриг мүнгэн шантайгаар тус фермын коллективтэ барюулагдаба.

Мүн Кировэй нэрэмжэтэ совхозой Дунда-Бүхэнэй фермын коллектив (даагшань С. С. Корякин) үнгэрэгшэ һарада үүлтэртэ фермэнүүдэй дундаһаа эрхимлэжэ гараба.

Тус ажахын энэ фермын коллективтэ КПСС-эй райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаха.

Манай корр.

А. Н. Косыгинай Ирагай республикада ошохо болоһон тухай

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Араб социалис дэбжэлтэ гэдэг партиин, Ирагай Республикын Революционно командованиин Соведэй ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй уралаар хани ёһоной албанай хэрэгээр майн һүүл багта Ирагай республикада ошохо болобо.

(ТАСС).

СОВЕТ-БОЛГАРИИН ХАРИЛСААН

СОФИ. (ТАСС). Экономическа, эрдэм, техникын харилсаанай талаар совет-болгариин правительствануд хоорондын комиссиин XIX заседани эндэ болобо. КПСС-эй XXV съездын, БКП-гэй XI съездын шиидхэбэринүүдтэ үндэһэлэн, СССР-эй ба НРБ хоорондохи харилсаас хүгжөөхэ асуудалнууд хаража үзэгдөө. Үйлэдбэриин элдэб һалбаринуудай, нэн түрүүн хара металлургиин, шулуу нүүрһэнэй промышленностиин, прибор бүтээлгын, электротехническэ индустриин, мал ажал ба тэжээл буйлуулгада хабаатай машина бүтээлгын һалбаринуудтай харилсаае саашадань гүнзэгырүүлэн хүгжөөлгэдэ комисси анхаралаа ехээр хандуулба. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. А. Лесечко—совет, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо К. Зарев Болгариин делегацииие толгойлһон байна.

ХҮДӨӨГЭЙ ХҮН ЗОНДО АНХАРАЛ ХАНДУУЛХА

Кооперативна худалдаа наймаае үргэлжэдэнь оньһожоруулан нарижуулха талаар семинар майн 24-дэ Киевтэ нээгдэбэ. КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр хүдөө нютагай худалдаа наймаае һайжаруулха тухай асуудалнууд эндэ зүбшэн хэлсэгдэхэ байна. Республикануудай, областьнуудай, хизаарнуудай эд хэрэглэгшэдэй холбоонуудай правлениин түрүүлэгшэнэр, мүн уралан нарижуулагшад семинарта хабаадажа байна. Хүдөө нютагта худалдаа наймаа хэлгын, түрүү арга онол нэбтэрүүлгын дүй дүршэлөө халан абалсаха, түрүүшүүлэй хүдэлмэритэй танилсаха юм.

Һая болотор магазин хүдөөгэй худалдаа наймаанай предприятиин гол зүйлынь байгаа. Нэгэ гү, али хоёр наймаашан эндэ хүдэлдэг һэн. Центросоюзда ТАСС-ай корреспондентдэ мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө кооператорнууд худалдаа наймаанай тусхай шэнжэтэй томо ехэ предприятинуудые, түбүүдые барина. Магазин, ресторан, столово гү, али кафе нэгэ газарта байрлана. Мүнөө эд хэрэглэгшэдэй кооперациин магазинуудай 67-һоо үлүү процентнь наймаалагшадгүйгөөр хүдэлдэг болонхой.

НРМ-эй партийно-гүрэнэй делегаци Эхэ орондоо бусахаяа мордобо

ТБИЛИСИ. (ТАСС). КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй уряалаар хани ёһоной албанай хэрэгээр СССР-тэ ерэһэн Мозамбигые сүлөөлхэ фронтын Түрүүлэгшэ, НРМ-эй Президент Самора Моизес Машел түрүүтэй Мозамбигай Арадай республикын партийно-гүрэнэй делегаци Эхэ орондоо бусахаяа майн 22-то Тбилисиһээ мордобо.

ХЭЛСЭЭНДЭ ГАР ТАБИГДАА

ПЕКИН. (ТАСС). 1976 ондо СССР-эй ба КНР-эй хоорондо худалдаа наймаа хэхэ, түлөөсэхэ тухай хэлсээндэ эндэ гар табигдаа.

Хэлсээндэ гар табигдахын урда тээ КНР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр Ли Цян гадаадын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо И. Т. Гришин түрүүтэй СССР-эй худалдаа наймаанай делегацитай уулзаба. СССР-һээ КНР-тэ байдаг элшэн сайд В. С. Толстиков хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа.

(ТАСС).

БҮЛЭГЭЙ ҮҮРГЭ ЕХЭ

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын хабарай тарилга түлэг дундаа ябажа байна. Гэхэтэй хамта сагай уларилай хүйтэн байһанһаа болоожо, энэ хүдэлмэри ехэ һаатаа. Тиимэһээ тарилгаяа болзор соонь дүүргэхын тулада республикымнай механизаторнууд ехэ оролдосо гаргаха, бии байгаа бүхы арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэхые эрмэлзэхэ ёһотой. Тиигэжэ шадабал, баян ургасын найдамтай үндэһэ һуури табигдаха жэшээтэй бшуу.

Зэдын аймагай колхоз, совхозуудай таряашад нимэ гол шэглэлтэйгээр ажалаа ябуулжа байна. Ажахынуудай партийна организацинууд эмхидхэлэй, ниитэ политическэ горитой хүдэлмэри хэжэ, коммунист болон комсомолнуудые зүбөөр хубаарилан табихые ехэ оролдоно. Эдэнэр хадаа ходоодоо түрүү зэргэдэ ябажа, габшагай, бүтээсэ, ашаг үрэ ехэтэй ажалаараа бусад нүхэдөө амжалтада зоригжуулха нангин уялгатай.

Һанаһандаа хүрэхын тулада юу хэхэ хэрэгтэйб? Таряалан дээрэ хүдэлжэ байһан тракторно-тарян ажалай бригада бүхэндэ партийно-комсомолой бүлэгүүдые эмхидхэн бии болгохо гээшэ шухала гэжэ тус аймагай хүтэлбэрилэгшэд һайн ойлгоно. Тиимэһээ тарилгын ажалай эхилэмсээр энэ асуудалда онсо анхарал хандуулагдаа.

Жэшээлхэдэ, Оёорой совхозой тракторно-тарян ажалай гурбан бригада бүхэндэнь иимэ бүлэгүүд бии болгогдобо. Тиихэдээ тарилгын үедэ ябуулагдаха хүдэлмэриин дэлгэрэнгы түсэб табигдаһан, гэшүүдэйнь бэелүүлхэ тодорхой зорилгонууд элирүүлэгдэһэн юм.

Тус совхозой хоёрдохи отделениин тракторно-тарян ажалай бригада (даагшань нүхэр И. Н. Усов) тарилгын эхилхэдэ, ехэл ядууханаар ажаллажа, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй һанаае һалашье зоооһон байха. Хоёр халаанда хүдэлгэхэ гэхэдэнь механизаторнууд дутаа. Гадна зарим тракторнуудынь, тарилгынь техникэ муугаар запабарилагдаһан байһаа. Тиихэдэ запасной частьнууд дутажа, хүдэлмэринь һаатадаг, зонойнь урма зориг хухалдаг һэн.

Иимэ байдалтай яашье эбсэжэ болохогүй байгаа. Тиимэһээ совхозой партком заседани зарлажа, тус бригадада партийно-комсомолой бүлэг эмхидхэхэ тухай шиидхэбэри абаһан юм. Эндэ хүдэлжэ байһан хоёр коммунист, табан комсомолец сугларжа, партийно-комсомолой бүлэгэй түрүүшын суглаан болоһон, бүлэгые хүтэлбэрилэгшөөр дүршэлтэй механизатор, коммунист В. Е. Федотов һунгагдаа.

Тиихэдэ суглараашад бригадынгаа ажал хэрэг тухай ехэл һанаагаа зобонгёор хөөрэлдөө һэн. Бии байһан дутуу дундануудаа дары усадхаха талаар юу хэхэ ёһотой байһанаа элирүүлжэ, хүдэлмэриингөө түсэб табиба. Хараалагдаһан хэмжээ ябуулга бүхэнэй дүүргэлтын түлөө харюусаха хүнүүд тодоруулагдаба.

Тус бүлэгэй урда ямар гол зорилгонууд табигдааб? **Нэгэдэхеэр,** тарилгаяа болзор соонь дүүргэхын түлөө тэмсэл үргэдхэхэ. Тиихэдээ социалис мүрысөөнэй эмхидхэлые һайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулха. **Хоёрдохёор,** бүхы хүдэлмэриин шанар хинаха, шалгаха хэрэг гуримшуулха. Полидо шанарай тэмдэг олгохо тухай гуримтай бригадынгаа гэшүүн бүхэниие танилсуулхаһаа гадна, энэ хэрэгэй юугээрээ һайн байһаниие ойлгуулха шухала. **Гурбадахяар,** ажалай журам саашадань һайжаруулха, даажа байһан хэрэгэйнгээ түлөө тон ехэ харюусалгатай байһан тухайнь хүн бүхэндэ һануулжа, урдань табидаг эрилтээ улам шангадхаха, механизаторнуудай сүлөө сагаа һайнаар, өөртөө аша туһатайгаар үнгэргэдэг болоходонь туһалха.

Иимэ тон шухала зорилгонуудые урдаа табяад байхадаа, энэ бүлэгэй гэшүүд маргажа, юунһээ эхилхээ ойлгожо ядажа байнгүй, нэн түрүүн хүн бүхэн юунэй түлөө харюусалгатай байхаб гэжэ элирүүлээ. Жэшээлхэдэ, нүхэр Федотов бүхы хүдэлмэриин шанар һайжаруулха, ажалай журам сахиха талаар хүдэлмэри ябуулха болоо. Комсомолец Тугаринов социалис мүрысөөнэй ябасые ходо харуулжа, дутуу дундануудаа, түйлаһан амжалтануудаа коллективэйнгээ анхаралда табиха уялга даажа абаба. Иигэжэ тус бригадын полевой станда «Дайшалхы хуудаһанууд», «Сошордомо дохёонууд» ходо гарадаг болоо. Харин тракторист нүхэр Петров механизаторнуудай сүлөө сагые зүбөөр, һайнаар, аша туһатайгаар үнгэргэхэ асуудалда онсо анхарал хандуулха ёһотой болоо һэн.

Тиигээд лэ бригадын ажабайдал ондоо харгыда ороһондол хубилаа. Коллективые ёһотой коллектив болгон нэгэдүүлхэ, нягтаруулха хүсэн бии болоо бшуу. Пихэдээ хүн бүхэн ганса өөрынгөө түлөө бэшэ, мүн бултанай түлөө харюусалгатай байһанаа һайн ойлгобо. Полидо шанарай тэмдэг олгохо тухай гурим энээндэ горитой нүлөө үзүүлнэ. Тус тогтоолой удха шанарые хүсэд һайнаар ойлгуулжа шадаа һаашни, механизатор бүхэн хүдэлмэриингөө эрхим шанартай байхын түлөө тэмсэжэ, хажуудахи нүхэрэйнгөө муугаар хүдэлөө һаань, шанга һануулга хэхэ жэшээтэй.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Онсолходо, нүхэр Усовай бригадын ажал хэрэг эрид шууд һайжараа. Энээндэ партийно-комсомолой бүлэгэй оруулһан горитой хубита бии гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Буряадай АССР-эй габьяата механизатор, коммунист Д. Т. Бадмаевай даадаг тракторно-тарян ажалай бригадада баһал партийна бүлэг бии болгэгдоһхой. Партгруппоргоор нүхэр В. С. Чердонов һунгагдажа, бригадирай түшэглэхэ хүсэн бии болоо.

Эндэ нэгэл жэшээ дурдая. Коммунистнууд болон комсомолшуудай үүсхэлээр тарилгын эхилһэнһээ хойшо үнгэрһэн арбан хоногой үрэ дүнгүүд согсологдон гаргагдажа, бригадын гэшүүд сүлөө сагтаа сугларжа, саашанхи хэрэгүүд тухайгаа зүбшэн хэлсээ һэн. Тиихэдээ бии байһан дутуу дундануудаа элирүүлжэ, тэдэниие дары усадхаха хэмжээ ябуулгануудые хараалаад, мүнөө амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Оёорой совхоздо бии болгогдоһон партийно-комсомолой гурбан бүлэгэй гэшүүд хабарай тарилгын халуун хаһын түлэг дундаа ябажа байгаашье һаань, КПСС-эй XXV съездын материалнуудтай механизаторнуудые танилсуулха, гүн удхыень тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэрэ үргэнөөр ябуулһан зандаа.

Ленинэй нэрэмжэтэ, «Мир» колхозуудта партийно-комсомолой гурба-гурбан, Торини совхоздо хоёр бүлэг бии. Зүгөөр Оёорой совхозойхидто хүрэмөөр хүдэлмэрэе ябуулна гэхын аргагүй. Тиигэбэшье хабарай тарилгын хүдэлмэриие түргэдхэхэ, шанарыень саашадань һайжаруулха хэрэгтэ үзүүлдэг нүлөөлхы үүргэнь горитой.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

Хэжэнгын аймагай ...данай совхозой түрүү... лишад Галина Гат... Дулма Галсанова, ...бовь Файзулина ...үнеэн бүриһөө һү... һаахын түлөө бүхэ... социалис мүры... оролсожо, жэлэй э... хойшо горитой а... түйлаа. Мүнөө эдэ... шад зунай бэлш... үедэ сагаан эдеэ б... бэгжүүлхээр зори... раалаад, сүм дүү... түлөө шармайн оо... байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ...шад Г. Гатаулина, ...санова, Л. Файзули... шэд.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВ

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГТА

ЗУУНҺАА ЗУУН

Уланай колхозой түрүү хонишодой нэгэн — Ажалай Улаан Тугай орденто ахалагша хонишон Гажидма Цивилева арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа, эхэһээнь һалгаахадаа тус бүриинь шэгнүүрые 22 килограммда хүргэхэб гэһэн уялга абаһан байгаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ нүхэр Цивилева адуулжа байһан 658 эхэ хонинһоо 660 хурьга абажа, хэлэһэн үгэдөө хүрэбэ. Ажахын түрүү хонишондо туһалалсадаг А. Х. Адушканова абтаһан хурьгадаа гарзагүйгөөр тэнжээлсэжэ байна.

ШАН БАРЮУЛАГДАБА

Баргажанай леспромхозой коллектив нэгэдэхи кварталда модо бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн юм. Тиигэжэ министерствынгээ, профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаһан байна.

Һаяхан тус леспромхозой модошод, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшадай суглаан дээрэ «Забайкаллес» нэгэдэлэй ахамад инженер Л. Д. Шапхоев СССР-эй ой модоной ба модо болбосоруулгын промышленностиин министерствын дамжуулгын Улаан туг барюулба.

ТҮРҮҮ ГҮҮРТЭДЭ — УЛААН ТУГ

Үнгэрһэн апрель һарада гүрэндэ һү худалдалгаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн КПСС-эй райком болон ажалшадай депутадуудай аймсоведэй гүйсэдком гаргаба. Уланай колхозой О. Ш. Пиртановагай даадаг гүүртын коллектив социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн байба. Эдэнэр апрель һарада һү һааха түсэбөө — 103,3, гүрэндэ һү худалдаха даабаряа 109 процент дүүргэһэн байгаа. Тиин тус гүүртын коллективтэ КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаха, тэдэнэртэ зорюулжа аймагай түбтэ ажалаи алдар солын туг үргэгдэхэ болобо.

ЗАЛУУШУУЛ МҮРЫСЭНЭ

Хабарай тарилгада олоороо хабаадалсажа ябаһан комсомол-залуушуулые урмашуулха зорилгоор ВЛКСМ-эй райком социалис мүрысөө эмхидхэнхэй.

Социалис мүрысөөнэй гуримай ёһоор тарилгада хабаадалсажа, эрхим амжалта түйлаһан комсомолой организацида, комсомол-залуушуулай агрегадуудта барюулагдаха хэдэн шан тогтоогдобо. Жэшээнь, нэгэдэхи һуури эзэлһэн комсомолой организаци ВЛКСМ-эй райкомой Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдээд, ВЛКСМ-эй обкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаха юм. Хоёрдохи һуури эзэлэгшэд аймагай Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдээд, ВЛКСМ-эй райкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаха болоно. Мүнөө Баргажанай совхоздо, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо 78 залуушуул хабарай тарилгада хабаадалсана. Тэдэнэй 28 хүниинь трактористаар ажаллана.

ИЮНЬ ҺАРЫН ТҮСЭБӨӨР

Байгал далайһаа загаһа баридаг «Байкалец» колхозой загаһашад хоёрдохи кварталай түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ. Эдэнэр 600 центнер загаһа бариха түсэбөө 845 центнертэ хүргөө.

Загаһашадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Н. К. Рыковэй хүтэлбэрилдэг бригада эрхимлэбэ. Эдэнэр 518 центнер загаһа барижа, даабаряа холо үлүүлбэ.

ҺУРАГШАД ТУҺАЛНА

Хилганын дунда һургуулиин ахалагша классай һурагшад колхоздоо ходо туһаламжа үзүүлжэ байдаг. Эдэнэр хабарайнгаа амаралтын үедэ хонидой арбан байрын наг шэбхэ сабшалан дээрэ гаргалсаһан байгаа.

Ахалагша классай һурагшадай жэшээгээр наймадахи классай һурагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна.

Һургуулиин багшанар В. Г. Понхоннева, Ц. Н. Бурхинова, Б-М. С. Цыбиков, Ц-Д. Базарова гэгшэдэй һурагшадайнгаа ажалые эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүтэлбэрилжэ, ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлжэ ябадагынь һайшаалтай юм. Мүнөө эдэнэрэй зариманиинь хабарай тарилгада ябалсана.

Манай корр.

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДТ[А]

РСФСР:

ЗИЛ-дэ ХЭРЭГЛЭГДЭХЭЭР

Калининска областиин Лихославльска радиаторай заводой гаргаһан продукциие ороной автомобиль бүтээгшэд мэдэхэ болонхой. Горькиин ашаанай машинанууд, «москвичууд» энэ предприятида бүтээгдэһэн АЗЛК тэмдэгтэй уһанай радиаторнуудтайгаар гаргагдадаг. Мүнөө энэ завод суута ЗИЛ-ые радиатораар хангадаг болобо.

«ЗИЛ-130» түхэлэй ашаанай автомобильнуудта хэрэглэгдэхэ радиаторнуудай түрүүшын парти предприятиин шэнэ цехтэ бүтээгдэн гаргагдаба. Автомобиль бүтээгшэд энэ жэлдэ 35 мянган радиатор заводһоо абаха. Харин 1978 онһоо завод «ЗИЛ-130» түхэлэй ашаанай бүхы машинануудые хангадаг болохо юм.

БЕЛОРУССИ:

ЗАВОДОЙ ХОЁРДОХИ ЗАЛУУ НАҺАН

Брестын газай аппаратурын заводой цехүүдтэ ябталан дарадаг шэнэ түхеэрэлгэнүүд, дүүжэн шэнэ коивейернүүд хабсаргагдажа эхилбэ. Һэльбэн шэнэдхэлгын хүдэлмэриин хэгдэжэ байгаашье һаа, предприятиһаа шэнэ продукци гаргагдажал байһаар.

Богони болзорто, үйлэдбэриие зогсоонгүйгөөр, предприятиие техническэ талаарнь һэльбэн шэнэлхэ хэрэгтэй. Хуушан цехүүдтэй зэргэлээд, арба мянган дүрбэлжэн метр талмайтай үйлэдбэриин шэнэ корпус урган бодобо. Завод һэльбэн шэнэлэгдэхэдээ, энэ һалбариин асари томо, һайнаар оньһожоруулагдаһан, автомат үйлэдбэритэй предприяти болохо байна. Шэнэдхэгдэһэн предприяти жэл соо кухниин газаар хүдэлдэг 500 мянган плита бүтээн гаргадаг болохо юм.

УКРАИНА:

ҮРЭЖЭЛЭЙ АЛБАН

Донецкэ областиин Старобешевскэ районой колхоз, совхозуудта нютагай болон минеральна үтэгжүүлгэ зөөжэ, газарай хүрьһэндэ оруулха ажалынь урдынхиһаа нэгэ хахад дахин хямда болохо. Донбасста түрүүлэн байгуулагдаһан үрэжэлэй албан — ажахынууд хоорондын агрохимиин нэгэдэл нимэ алмалта хэхэ арга олгоно.

Тракторнууд, погр... бусад техникэ абаһан ... жоруулагдамал гур... тэрэнэй бүридэлдэ ... Эдэ отрядууд мэргэж... дурадхалаар хараала... болзорто районой ажа... дай полинуудта үтэг... зөөдэг болохо. Үрэжэ... рядууд хүдөө ажахы... малнуудые хорхой ... нуудһаа, буртаг үбһэн... бэрлэхэдэнь колхоз, ... зуудта туһалха юм.

Ажал хүдэлмэри ... шэглэлтэйгээр ябуулха, ... рай хүрьһые саг соонь ... үрэтэйгөөр үтэгжүүлэ... жуулха гээшэ энэ тү... табан жэлдэ орооһото, ... ческэ, тэжээлэй, овощ... лон үрэ жэмэстэ ургама... дай ургасын гарасые ... дээшэлүүлхэ арга ... байна.

ТУРКМЕНИ:

ЖЭЛДЭЭ — ГУРБА[Н] УРГАСА

Туркменистанда ... эдеэшэдэг сортын овощ... жа дүүргэбэ. Бахчева... малнуудые тарилга мүн... рэхэ дүтэлөө. Түргэн эд... дэг ургамалнуудые хур... дүүргээд, тэрэ дороо... овощ хуряажа эхилхэ... хараатайгаар тарилга ... һэн байна.

Ургаса хуряажа ... бэлэдхэхэ, худалдаха ... мэриие республика ... байгуулагдаһан «Гур... плодовощпром» гэжэ ... промышленна нэгэдэл... жэлһээ хүтэлбэрилдэг ... юм. Продукци буйл... тусхай шэглэлтэй ажахы... болон заводууд тус нэгэ... мэдэлдэ оронхой.

ЛИТВА:

«АУШРЫН» ЗУУН ... ЗҮЙЛ

Вильнюсэй «Аушра» ... оёдолой фабрикын колле... һургуулиин наһа хүр... үхибүүдэй костюмууды... шэнэ продукциингаа ... шын зүйлнүүдые ма... нуудта эльгээбэ. Энэнь ... рикын жэлэй эхинһээ ... бүтээн гаргадаг болоһон ... дахи шэнэ зүйл гээшэ. ... ва арадай угалза хээгээ... ёогдоһон, улһан бүдөөр ... доһон ансамбльнууд, ... нууд эдэнэй тоодо ... Фабрикын коллектив ... жэлдэ нёдондонойхиһоо ... ба дахин ехэ продукци ... юм.

(ТАСС.)

Манай фотокорреспондент Цыбен Цыренжаповай зураг дээрэ локомотив-вагон заһабарилгын заводой инструментальна цехэй фрезеровщик Сидор Сухаревые харанат.

Сидор Федорович Сухарев — КПСС-эй гэшүүн, заводой ветеран, залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэ юм. Тэрэ заводойнгоо ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Нүхэр Сухарев — предприятиин арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүн, цехэй партбюрогой гэшүүн.

С. Сухарев халаанайгаа даабариие эрхим шанартайгаар ходоодоо үлүүлэн дүүргэдэг байна. Тиигэжэ хубиин тамгатай болонхой.

МОДОНОЙ ХАЯДАҺАН СҮМ ХЭРЭГЛЭГДЭНЭ

«Забайкаллес» нэгэдэлэй предприятинууд үдэр бүри 80—90 вагон ашаа Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинадта эльгээнэ. Энэ ямар ашаан бэ гэхэдэ, технологическа зомгоол. Технологическа зомгоол модоной хаядаһанһаа абтадаг. Урдань модоной үлөөдэһэн миин лэ хаягдадаг гү, али галдагдадаг бэлэй. Мүнөө ойһоо асарагдаһан модон сүм хэрэглэгдэнэ. Табан кубометр технологическа зомгоолһоо мүнөө нэгэ тонно целлюлозо абтана.

Манай нэгэдэлэй хүдэлмэришэд жэлэй эхинһээ 90 мянган кубометр технологическа зомгоол Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинадта эльгээгээ гэхэ гү, али даабаряа 27 мянган тонноор үлүүлээ. Модоной хаядаһа сүм хэрэглэһэнэй ашаар 135 мянган кубометр һайн шанартай модон арьбалагдаа. Технологическа зомгоол ехээр гаргаха хэрэгтэ Хандагатайн, Клюевскэ леспромхозуудай хүдэлмэришэд хубитаа оруулна. Буряадай мебелиин ба модо болбосоруулдаг комбинадай хүдэлмэришэд технологическа зомгоол гаргаха һара бүрингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

В. СТУПИН.

Москвадахи Лихачёвой нэрэмжэтэ автомобилиин ...дой коллектив һайн шанартай продукци бүтээн гарга...лаар эршээ үдэр бүри шангадхана.

Һаяхан автомобиль хабсаргалгын шэнэ корпусто ... узелнууд болон платформонуудые хабсаргадаг шэнэ ... ашаглалгада оробо. 35 мянган дүрбэлжэн метр тал... хоёр дабхар байшан дотор хабсаргалгын шэнэ түхеэ... нүүдээр хангагдаһан моорнүүдые хабсаргаха, ... «ЗИЛ-131», «ЗИЛ-133» түхэлэй автомобильнуудай ... вескэнүүдые оньһожоруулга үргэнөөр хэрэглэн хаб... линиинүүд тодхогдоо.

Шэнэ цехэй ашаглалгада ороходо, хүдэлмэри... ажалай эрхэ байдал һайжараа, бүтээсэнь дээшэлээ, ... гаргадаг продукциинь шанар һайжараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ цех соо.

ТАСС-ай фотохрони...

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШЭЛ

БУРТАГ ҮБҺЭН БУ БАЙГ ЛЭ

ҮДЭР БҮХЭНӨӨ — ҮНДЭР УРГАСАДА

Хабартаа дулааржа, үбһэ ногооной, таримал ургамалнуудай түлэг ургажа эхилхэдэ, таряалан дээрэ буртаг үсһэн баһал бии болоожо эхилдэг. Илангаяа тарилгын урда тээ муугаар элдүүрилэгдэһэн газарта буртаг үбһэн ехээр гаража, ургамалда ехэхэн хохидол ушаруулдаг.

Хура бороогүй, хуурайшаг уларилтай эрхэ байдалда буртаг үбһэн, үрмэдэһэ ногоон айхабтар түргэн дэлгэржэ, орооһо тарянай, пропашной ургамалнуудай, огородой эдеэнэй ургасые эрид доошолуулна.

Тиимэһээ буртаг үбһэнтэй тэмсэхэ агротехническэ бүхы хүдэлмэриие комплексоор бэелүүлхэ шухала.

Эндэ ямар юумэндэ гол анхарал хандуулагдаха ёһотойб?

Нэн түрүүн таримал ургамалай үрэһэнтэй хамта элдэб буртаг бог үбһэнэй оролсохо ябадалые усадхаха хэрэгтэй. Тарилгын урда бүхы үрэһэ хүрэнгэ нариинаар сэбэрлэгдэһэн, һайн шанартай болгогдоһон байха зэргэтэй.

Хоёрдохи асуудал гэхэдэ, тарилгын урда тээ газарай хүрьһэ һайнаар элдүүрилхэ шухала. Сэбэр паар дээрэ гү, али намар хахалһан газарта үрэһэ тарихын урда заатагүй культиватораар элдүүрилжэ, буртаг үбһэ ногооной үндэһэ таһалха байна. Тэрэшэлэн оройн ургамалнуудые (кукуруза, овощ, тэжээлэн корнеплод) тарихын урда баһал культиваци хэжэ, буртаг үбһэнэй гарасые түргэдхэхэ, удаань тарилга хэхынгээ бүри урдахана үшөө дахин тэндээ культиватор гү, али борной шэрэжэ, буртаг үбһые эсэслэн үгы хэхэ ёһотой.

Зарим түрүүшүүлэй дүй дүршэлһөө харахада, тарянай, пропашной ургамалнуудай ургасын гараагүйдэ, мүн гараһан хойно газарынь борнойлжо, таряалангай буртаг үбһые сэбэрлэдэг байна. Жэшээнь, орооһо тарянай ургасын гарахаһаа урда нэгэшье дахин борнойлоо һаа, буртаг үбһэниинь һураггүй үсөөрдэг. Харин хартаабха, кукуруза тариһан газарта 2—3 дахин борнойлго хэхэдэ, сэбэр болодог.

Саашадаа пропашной ургамалнуудай эшын гаража, зуруудуудайнь харагдажа эхилхэдэ, культиватор шэрэжэ, буртаг үбһыень үгы хэхэ, хүрьһыень зөөлэрүүлхэ юм.

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын олонхи ажахынууд гербицид хоро таряалан дээгүүр агаарһаа сасажа, орооһото ургамалнуудые тариһан газарай буртаг үбһэ сэбэрлэдэг болонхой. Энээнэй ашаар тарянай ургаса гектарай 1—3 центнерээр дээшэлдэг байна. Илангаяа мүнөө минеральна үтэгжүүлгын ехээр хэрэглэгдэдэг болоходо гербицидэй үүргэнь ехэ болоно. Юуб гэхэдэ, минеральна үтэгжүүлгэ тараагдаһан газарта таримал ургамалнуудай түргэнөөр, һайнаар ургахын хажуугаар, буртаг үбһэн баһал адли гарасалдаад байна бшуу. Иимэ эрхэ байдалда гербицид хоро зүбөөр хэрэглэжэ шадабал, буртаг үбһэ түргэнөөр үгы хэхэ аргатай болоно. Мүнөө манай колхоз, совхозууд бүхы тарянай 40—42 процентдэ гербицид сасажа буртаг үбһыень сэбэрлэнэ.

Гэхэтэй хамта, юундэшьеб зарим ажахынууд энэ онол аргые тооногүй гэхэ гү, али таряалангай буртаг үбһэ сэбэрлэхын тула гербицид оройдоо хэрэглэнэгүй. Жэшээнь, Улаан-Үдын аймагай «Советская Россия», «Авангард», «Восход», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд, Баргажанай, Шитханай совхозууд энэ аргые оройдоошье хэрэглэдэггүй.

Байгша ондо республикын ажахынуудта 270 мянган гектар тарянай газарта гербицид хорон сасагдажа, буртаг үбһэниинь сэбэрлэгдэхэ байна. Энэ хүдэлмэриие һайнаар, саг соонь, ашаг үрэ гарахаар хэрэглэхын тула урид ехэ бэлэдхэл хэхэ, Улаан-Үдын авиапредприятитай эртэнһээ хэлсээ баталха хэрэгтэй. «Сельхозтехникын» аймагуудай нэгэдэлнүүдэй техникын хүсөөр газар дээрэһээ гербицид хоро сасажа, 50 мянган гектарай буртаг үбһэн сэбэрлэгдэхэ байна. Мүн зарим ажахынууд өөрэдынгөө хүсөөр энэ хүдэлмэри хэхэ зорилготой. Энээниинь һайшаахаар байна.

Химическэ арга хэрэглэжэ, таряалангай буртаг үбһэ сэбэрлэхын тула энэ хүдэлмэриие зохид саг соонь, богони болзорто, таримал ургамалай эшэ набшын һагсайжа, намаалжа эхилхэ үеэр хэхэ ёһотой. Харин дан эртэ гү, али хожомдожо хээ һаа, энэнь туһа хэхын орондо, тодхор татажа болохо бшуу.

Нэн түрүүн гербицид хоро самолёдоор гү, али газар дээрэһээ тусхай машинаар сасажа байха үедэ тэдэнэй ажалые багашье һаатуулхагүйн тула эртэнһээ оньһон техникын шэнгэн түлишэ, түрхихэ тоһо зөөжэ абаха, тэндэ хүдэлхэ хүнүүдые бүхы хэрэгтэй юумээр хангаха шухала. Илангаяа тэдэндэ һайнаар ажаллаха, амарха эрхэ байдал олгохо хэрэгтэй. Үнгэрһэн жэлнүүдтэ химиин аргаар буртаг үбһэ үгы хэхын тула авиаци, мүн газар дээрэхишье техникэ хэрэглэхэдээ, гербицид сасаха технологи зарим газарта хазагайруулагдадаг байгаа. Тэрэнһээ болоожо энэ түрүү онол аргын аша үрэнь доошолдог һэн. Тиимэһээ мүнөө жэлдэ колхоз, совхозуудай агрономууд, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй, ургамал хамгаалха станцинуудай мэргэжэлтэд энэ хүдэлмэриин шанарай хойноһоо илангаяа һайнаар хараха, шанга эрилтэ табиха зэргэтэй.

Байгша ондо гансахан тарянай ургаса дээрэ бэшэ, мүн кукурузын таряаланда гербицид сасаха байна. Түрүүн кукуруза тариһан газарта борной, культиватор шэрэжэ, буртаг үбһыень үгы хэхын хажуугаар, 2,4-Д гэдэг аминна дабһа болон симазин хоро үргэнөөр хэрэглэхэ ёһотой. Кукурузын эшын 3—5 набшаһатай болоод байхада, энэ хоро сасаха шухала. Тиихэдэ самолет хэрэглэбэл, гектарай 25 литр, газар дээрэһээ сасаха һаа, 200—300 литр уһанда 0,6—0,8 килограмм аминна дабһа худхажа сасаха юм.

Химическэ арга хэрэглэбэшье, ургамалай зурууд хоорондохи элдүүрилгые мартажа болохогүй. Эдэ хоёр аргые зэргэ хэрэглэхэдэ, ашаг үрэнь бүришье ехэ байха бшуу.

Симазин хорон буртаг үбһэнэй үндэһэндэ орожо, удаан тарадаг дээрэһээ тэрэниие бүхэли зун соо ёһоор ургахагүйгөөр муудхаадаг.

Гербицидые шиигтэйшэг газарта сасахада, ашаг үрэнь ехэ байдаг юм. Тиимэһээ тэрэниие уһалагдадаг газарта таригдаһан шэниисын, кукурузын ургаса дээгүүр сасабал таарамжатай. Хуурайшаг хүрьһэтэй газарта сасаха баатай болоо һаа, гербицидые кукурузын үрэһэ тарихаһаа бүри урда тээ культиватораар, борнойгоор хүрьһэндэнь оруулхада өөрэгүй. Хүнгэншэг элһэлиг хүрьһэтэй уһалагдадаг газарта гектарай 1—1,5 килограмм гербицид сасаха, харин шабарлиг, нойтон хүрьһэтэй газарта — 1,2—2,5 килограмм хүртэхөөр хаяха нормотой юм. Гербицидэй хорониинь удаан (2—3 жэл) газарай хүрьһэндэ байдаг, тиимэһээ тэрэниие сасаһан полидо хойто жэлнүүдтэ кукуруза, хартаабхаһаа ондоо ургамал тарижа болохогүй. Хэдэн жэл удаагаар кукуруза тарижа байһан газарта симазин хоро сасахада таатай.

Таряалангые буртаг үбһэгүй сэбэр байлгахын тула түрүүн паар хахалхадаа нариинаар элдүүрилхэ, илангаяа ута үндэһэтэй хяаг ногооной ургадаг газар һаань, тэндэ трихлорецетат гэдэг гербицидые сасахада ашагтай. Май соо газараа хахалһанай һүүлдэ гектарай 25—30 килограмм хоро 300—400 килограмм уһанда худхаад, хүрьһэн дээгүүр сасадаг юм. Һүүлдэнь тэрэниие шоройдонь оруулха ёһотой.

Оло дахин элдүүрилхэ аргагүй хүнгэн, һалхинда үлеэгдэдэг хүрьһэтэй газарта аминна дабһа гү, али бутилова эфир гэдэг хоро агаарһаа, мүн газар дээрэһээшье сасахада дээрэ байдаг. Тэрэнэй ашаар газарай хүрьһэн ехээр хатахагүй, һайн шоройнь хиидэхэгүй ха юм.

Тарянай газарта хяаг ногооной ехээр гараа һаань, ургасынь бултайхаһаа урда борной шэрээд, һүүлдэнь ургасын гараһан хойно хоёрдохёо борнойлходо, буртаг ногоон хүсэд үндэһэлөөгүй байжа, түргэн үгы хэгдэнэ. Харин таряалангай захаархи, полиин хоорондуурхи буртаг ногооые сэбэрлэхын тула газараа тойруулжа һайнаар хахалха, лущени хэхэ, диск шэрэхэ, ногооень сабшажа хаяха хэрэгтэй.

Хэнэйшье мэдэһээр, полиин захаар, харгын хажуугаар, һубаг ханаабай эрьеэр, ургамал таригдадаггүй хооһон байһан газарнуудта, тарянай тоогууд дээгүүр, полевой станай газаагуур буртаг үбһэ үрмэдэһэн ехээр ургадаг байбал, тэрэнь саашаа дэлгэржэ, таряалангые дарадаг гээшэ. Ажахы, бригада бүхэнэй хүтэлбэрилэгшэд, агрономууд эдэ бүхы буртаг үбһэ саг соонь үгы хэхэ хэмжээ ходо абажа байха зэргэтэй.

А. БУРТОНОВ,
ургамал хамгаалха республикын станциин начальник.

АЖАЛШАДЫЕ ХАРТААБХА, ОВОЩООР ГҮЙСЭД ХАНГАХА

Республикынгаа хото болон тос- ... һууринуудай хүн зонние хар- ...бха, овощоор гүйсэд хангаха ...удалаар «Буряад үнэн», «Прав- ...Бурятии» газетэнүүдэй редакцин ... олон хүнэй хабаадалгатай уул- ...а болобо. Уулзалгада хүдөө ...ын продуктнуудай шанарые ...таха гүрэнэй инспекциин глав- ... инспектор Н. И. Малыгин, тус ... зурганай инспектор М. П. ...севич, хүдөө ажахын мини- ...рствын ахамад агроном П. М. ...ыкин, Бэшүүрэй аймагай Со- ...й гүйсэдкомой хүдөө ажахын ...вленини начальник Н. Д. Луча- ... Сортсемовощой пунктые ... К. Т. Ненашева, Загарайн ...гай Советэй гүйсэдкомой хү- ... ажахын управлениин началь- ... П. И. Баиров, КПСС-эй Буряа- ... обкомой хүнгэн, эдеэ хоолой ...мышленностиин болон худалдаа ...аанай таһагые даагшын орлог- ... Ц-Б. Д. Дашибалов, хүдөө ажа- ... продуктнуудай шанарые шал- гаха Загарайн аймагтахи главна инспектор **М. М. Урбагаев**, хүдөө ажахын продуктнуудай шанарые шалгаха Улаан-Үдын аймагтахи гүрэнэй инспекциин главна инспектор **Ш. Ц. Цырендоржиев**, Горплодовощторгын директорэй орлогшо **В. Н. Попов**, Горплодовощторгын баазын директор **Д. И. Конюшкин**, Буркоопсоюзай бэлэдхэлэй управлениин начальник **И. Н. Сидоров**, «Заветы Ильича» совхозой директор **Д. Р. Банзаргашеев**, Калининай нэрэмжэтэ совхозой директор **В. И. Неустроев**, Мухар-Шэбэрэй аймагай Советэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ахамад агроном **А. Е. Фомин**, столовонуудай трестын баазын директор **П. П. Судомонкин**, Прибайкалиин аймагай Советэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ахамад агроном **Э. С. Коновалов**, республикын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо **С. М. Баженов**, хүдөө ажахын продуктнуудай шанарые шалгаха Прибайкалиин аймагтахи гүрэнэй инспекциин главна инспектор **А. П. Брянский**, хүдөө ажахын продуктнуудай шанарые шалгаха Мухар-Шэбэрэй аймагтахи гүрэнэй инспекциин главна инспектор **А. Ф. Плюснин**, Ивалгын ОПХ-гай овощ ургуулагша **А. Б. Дымбрынова**, КПСС-эй обкомой инструктор **А. К. Чебунин**, эдеэ хоолой промышленностиин министр **А. Р. Потепалов**, республикын түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшын орлогшо **П. И. Тенетов**, хүдөө ажахын продуктнуудай шанарые шалгаха Баргажанай аймагтахи гүрэнэй инспекциин главна инспектор **В. Г. Гончаров**, НОД-6 ОРС-ын начальник **Н. А. Попов**, Ой модоной ажахын министерствын УРС-ын начальнигай орлогшо **Е. Н. Дмитриев**, Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой худалдаа наймаанай таһагые даагша **М. Т. Терещенко**, «Пригородный» совхозой директор **П. А. Осодоев**, Улаан-Үдын аймагай Советэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник **Н. И. Данилов**, республикын мелиораци болон уһанай ажахын министр **Л. А. Санеев**, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй түрүүлэгшын орлогшо **М. Ф. Фофанов**, Кабанскын аймагай Советэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник **А. И. Новолодский**, мелиораци болон уһанай ажахын министерствын хүдэлмэрилэгшэ **С. Б. Захаров** гэгшэд хабаадалсаба.

Хартаабха, овощ ургуулга республикадамнай ямар байдалда байнаб, тэрэнние ехээр, һайн шанартайгаар абаха, гүрэндэ худалдаха ямар арга боломжонууд ажахынуудта бииб, бэлэдхэгдэһэн продукци хайшан гэжэ зүбөөр хадагалхаб, гутааха, муудуулхагүйб гэһэн асуудалнуудаар үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөөн болобо. Тэндэ олон хүн үгэ хэлээ, асуудалнууд табигдаа.

Тус уулзалга тухай энэ хуудаһанда хэлэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республикын суута огородшон Анна Будаевна Дымбрынова звеногойхидтоёо (Ивалгын ОПХ) помидор болон капустын рассада бэлдэжэ байна.

...РГАСЫЕНЬ ...ЭЭШЭЛҮҮЛЖЭ, ...АНАРЫЕНЬ ...АЙЖАРУУЛХА

...ажахын продуктнуу... ...шарые шалгаха гүрэ... ...пекциин главна ин... Н. И. МАЛЫГИН:

...үнөө эндэ хартаабха, ...уулдаг зарим ажа... болон аймагуудай ...лэгшэд, мэргэжэл... эдэ продуктнуу... ...дхэжэ, хүн зонние ... организацинуудай ...д сугларaад байха... ...даа республика ...ртаабха, овощ та... хайшан гээд ...улхаб, ассорти... ...ь олон болгохоб гэжэ ...хэ ёһотойбди. Энэ та... байһан дутуу дунда... ...гдээгүй асуудал... ...гаа саха хэлсэхэ, ...е хамтынгаа хүсөөр ...э хэмжээнүүдые ха... ...эргэтэйбди.

...хи табан жэлдэ үй... ...н ашаг үрые дээшэ... ажалай бүтээсэ ехэ ... шанар һайжаруулха ...лгын табигдаад бай... ...игаяа мүнөө хабарай ... тэрэ тоодо хартааб... ...щ тарилгын үедэ энэ ...өмнай бүришье ехэ ...артан болоно.

...и табан жэлдэ най... ...абан жэлэйхитэй са... хартаабха үйлэдбэ... ...мянган тонноһоо ...ан тонно хүрэтэрөө ... Огородой эдеэнэй 12,4 мянган тонноһоо ...ан тоннодо хүргэгдөө.

...рэй, Захааминай, ..., Кабанскын, Мухар... ...й аймагууд гүрэндэ ...а худалдаха түсэбөө ... дүүргээ. Тэрэшэлэн ..., Захааминай, Ху... ...ай. Сэлэнгын айма... ...щ худалдаха түсэбөө ...э шадаа.

...эй хамта бүхы рес... ...мнай гүрэндэ хар... худалдаха табан жэ... ...ые 99,5 процентдэ, 76,6 процентдэ хүр... ...өөл олохон центнер ..., огородой эдеэ ду... бшуу.

...удые абажа хара... ...байкалиин ажахы... ...таабха худалдаха ...ойдоол 69,9 про... ...щ — 47,7 процент, ... аймаг хартаабха ... даабаряа — 72,9 про... ...щ — 73,4 процент ... байна.

... ажахынууд гүрэн... ...бха, овощ худалдаха ... дүүргэхэгүйһөө гад... ...а огородой эдеэ... ...үүдые хэрэгтэй ас... ...эрнь худалдаха ... бүришье мууса ... Жэшээнь, капуста ... түсэб 104,9 про... ...гэгдэһэн аад, харин ...мидор, морковь ху... ... даабари мнил 42,1 — ...оцент дүүргэгдээ. ...екло, һонгино, ман..., редькэ гэхэ мэ... ...ые ногоон овощ ху... ...эб бүришье мууса ... Олонхи ажахы... ... «жэжэ» овощ ... таринагүй гэхэдэ

... эртэ эдеэшэжэ ...аар (август соо) ...артаабха оройдоо ...гүй. Мүн зорюута ...гдаад монсойпон, ...сорто гү, али орой ... капуста бэшэ, ха... ...ил эртын сортын ... таригданагүй.

... колхоз, совхозууд ... поли дээрэһээ но... ...а байһан помидор ... худалдана. Улай... али ядахын сагта ... һанаһан помидор хуряажа, худалдадаг ажахы оройдоошье үгы.

Һүүлэй жэлнүүдтэ торф болон нэгшэһэн шорой, шэбхэтэй горшоогхонууд соо капуста, помидорой рассада ургуулха арга тоогдохоёо болишоо. Манай эндэ таараха һайн сортын овощ оложо, тэрэнние саг соонь һайнаар тарнха, наринаар харууһалха хэрэгшье тоогдоногүй. Нёдондо Бэшүүрэй аймагта хаһа саг соонь хуряажа абаагүй дээрэһээ капуста, морковь хүлдөөгөө һэн. Тусхай пленко хушалта доро үгэрсэ, помидор ургуулха арга үргэнөөр хэрэглэгдэнэгүй.

Дурсагдаһан дутагдалнууд мүнөө жэлдэшье дабтагдажа байна. Зарим аймаг, ажахынуудта хартаабхын, огородой газарта шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ бага гаргагдана. Тусхай звенонуудые эмхидхэдүй, тэдэндээ хэрэгтэй техникэ даалгажа үгөөдүй ажахынуудшье бии.

Республикын хүдөө ажахын министерство, аймагуудай хүдөө ажахын управленинүүд эдэ бүхы асуудалнуудта дары хамааралсажа, дутагдалнуудые түргэн зайсуулха хэмжээ абаха ёһотой.

Энэ жэлдэ Улаан-Үдын Горплодовощторгын, Буркоопсоюзай, министерствэнүүдэй УРС-нуудай предприяти, организацинуудай урда баһал ехэ зорилго табигдана.

Урда жэлнүүдэй дүй дүршэл дээрэһээ харахада, хартаабха, овощ ургуулдаг колхоз, совхозууд болоод, нүгөө талаһаа эдэ продукци бэлэдхэдэг организацинуудай хоорондо холбоо барисаан, харилсаан үшөөл муу байгаа гэхэдэ алдуугүй.

Манай һанахада, бэлэдхэлэй организацинууд хартаабха, овощой ургуулагдаад байхада, гансал тэрэнние тушаажа абаха бэшэ, мүн али колхоз, совхоздо ямар овощ ургуулагданаб, тэрэнь саг соогоо таригдана гү, ургасынь хойноһоо харууһалагдана гү гэжэ ходо харадаг, һонирходог байха зэргэтэй. Тиигэдэггүй дээрэһээнь зарим ажахынууд үгэрсэ, помидор, һонгино тарихын орондо, бэлэнинень хаража капуста ургуулаад лэ һуудаг. Бэлэдхэлэй организацинууд ургасын хойноһоо харууһалалсаха, хуряалсахашье аргатай ха юм.

Бидэ эдэ бүхы асуудалнуудые алишье талаһаань хэлсэжэ, һанал бодолоо андалдажа, тэдэнние зүб тээшэнь шиидхэхэ ёһотойбди. Тиигэжэ эрхим шанартай хартаабха, олон янзын овощ элбэгээр ургуулжа, эдэ продуктнуудаар хүн зоной эрилтые гүйсэд хангахын тула хамтаараа тэмсэхэ болонобди.

Хүдөө ажахын министерствын ахамад агроном П. М. САПРЫКИН:

— Юһэдэхи табан жэлэй туршада республика доторонай хартаабха, овощ ехээр ургуулдаг болохо талаар нилээд хүдэлмэри хэгдээ. Колхоз, совхозуудта хартаабха, овощ ургуулха тусхай оньһожоруулагдаһан бригада, звенонууд эмхидхэгдээ, шэнэ теплицэнүүд баригдаа. Эдэ ургамалнуудые ургуулха агротехникэ сахиха, эдэнние уһалагдадаг газарта ехээр тарнха хэмжээнүүд абтаа.

Республикымнай олохон ажахынууд хартаабха, овощой үндэр ургаса абадаг болонхой. Кабанскын, Улаан-Үдын, Баргажанай, Загарайн болон бусад аймагуудай түрүү хартаабхашад, овощ ургуулагшад гектар бүриһөө 200—250 центнер хартаабха, 400—500 центнер капуста, 250—270 центнер үгэрсэ, помидор, морковь гэхэ мэтые абана.

Гэхэтэй хамта, хартаабха, овощ ехээр абажа, гүрэндэ худалдаха талаар республика доторнай ехэхэн дутагдалнууд үзэгдэнэ. Гектар бүриһөө дан бага ургаса абтана. Энээнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, олонхи ажахынуудта хартаабха, овощ ургуулха агротехникэ, түрүү технологи сахигданагүй, энэ хүшэр хүндэ хүдэлмэри мүртэй һайнаар оньһожоруулагданагүй. Олонхи ажахынуудта хартаабха, овощ ургуулха тусхай бригада, звено үгы гээшэ.

Мүнөө республикымнай 100 гаран ажахыда овощ, 93 ажахыда хартаабха таригдана. Тэдэнэрэй олонхинь 5-һаа 10 гектар хүрэтэр овощ, 50 гектар хүрэтэр хартаабха һуулгана. Иимэ бага талмай дээрэ түрүү онол арга нэбтэрүүлхэ, оньһото техникэ хэрэглэхэнь тон бэрхэтэй. Тиимэһээ республика дотор хартаабха, овощ ургуулха тусхай мэргэжэлтэй, томодхогдоһон ажахынуудые бии болгохо гээшэ тон шухала болоод байна.

Мүнөө республикымнай ажахынуудта хартаабха, овощой тарилга түлэг дундаа. Бүхы колхоз, совхозууд хартаабхын үрэһөөр гүйсэд хангагданхай, овощой үрэһэн баһал абтанхай. Тэдэнэр энэ жэл гүрэндэ хартаабха, овощ худалдаха түсэбөө дүүргэхэ ёһотой. Гансал мангир худалдаха түсэб дүүрэжэ шадагдахагүй.

Һүүлэй үедэ хүйтэн боложо, овощ тарилга зарим ажахынуудта удааржа байна. Энэ хүдэлмэри саашадань унжагайруулжа болохогүй. Хартаабха, овощ тарилгые ойрын сагта һайн шанартайгаар дүүргэхэ ёһотойбди.

Улаан-Үдын аймагай Ивалгын ОПХ-гай суута огородшон, овощ ургуулдаг звенос даагша А. Б. ДЫМБРЫНОВА:

— Огородой эдеэ ургуулхань бэлэн юм гэжэ зариман һанадаг. Үнэндөө, энэ мнай хүнэй улаан гараар хэгдэдэг ажал ха юм даа. Жэшээнь, огородой ургамалнуудай буртаг үбһэ түүжэ хаяха, ургасыень хуряажа абаха, овощ амһарталжа, бэлэдхэлэй пунктда ябуулха — эдэ бүхы хүдэлмэри имагтал хүнэй гараар хэгдэнэ.

Үшөө тиихэдэ газараа һайнаар үтэгжүүлхэ, зүбөөр элдүүрилхэ, зундаа тоогүй оло дахин уһалха, саг үргэлжэ буртаг ногооень сэбэрлэжэ, хорхой шумуулыень үгы хэжэ байха хэрэгтэй.

Манай звенодо 14—15 хүн саг үргэлжэ хүдэлдэг. Бүхыдөө 70 гектар газартайбди, тэрэнэймнай 30 гектартань капуста таригдадаг, бэшэндэнь — морковь, свёкло, һонгино, редискэ, репэ гэхэ мэтэ овощ ургуулагдадаг. Нёдондо огородой 40 гектар газарай га бүхэнһөө дунда зэргээр 258 центнер овощ (гол түлэб үгэрсэ, помидор, морковь), үшөө 23 гектар газарта капуста тарижа, гектарай 368 центнер ургаса абаа һэмди.

Байгша ондо манай звено хамта 17 мянган центнер овощ абажа, Улаан-Үдэ хотын магазинуудта, столовонуудта, нинтын эдеэ хоолой бусад эмхинүүдтэ ашажа ябуулха байна.

Овощ ургуулха гээшэ хүндэхэн ажал гэнэбди. Теэд тэрэнние үнэн зүрхэнһөө оролдожо, ургуулхыень ургуулаад, саг соонь худалдаха, хэрэглэгшэдтэнь хүргэхэмнай тон бэрхэтэй болодог.

Минии һанахада, һаяхан суглуулагдажа абтаһан, муудаагүй һайн шанартай овощой тэрэ дарыдаа магазинуудай прилавка дээрэ гаргагдадаг һаань, хүнүүд дуратайгаар худалдан абаха байна. Хуряагдаад, обоолоотол хэбтэжэ, һүүлдэнь нэгэ тээ хадагалагдажа, наршиижа муудашаһан, шарлашаһан овощ худалдахада, хэн тиимэ дуратайгаар абахаб даа.

Тиимэһээ городой магазинуудта дэлгүүр дээрэ овощ машинаар сэхэ асараад буулгажа байха тусгаар ехэ ларек бии болгоо һаа, һайн байгаа. Харин мүнөө бидэнэй тушааһан овощ түрүүн баазада ороод, һүүлдэнь магазинуудта тараагдана. Энээнһээ боложо, оло дахин ашаха, буулгахада, гээлтэдэ ороно, шанарынь муудана. Үнгэрхэдөө бэлэн байһан овощоо амһарталжа ябуулха һайн хайрсагууд, мэшээгүүд олдодоггүй, тэдэнь хуу хуушаршанхай, эбдэрхэй байдаг.

Колхоз, совхоз бүхэн ургуулһан хартаабха, овощоо тушааха өөһэдын тодорхой магазинтай байбал, һайн һэн.

Загарайн аймгүнсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник П. И. БАИРОВ:

— Манай аймагай ажахынууд энэ жэлдэ бүхыдөө 969 гектарта хартаабха, 294 гектарта овощ ургуулха юм. Эдэ ургамалнууд ажахы бүхэндэ бага багаар тараагдашанхай. Теэд ондоо аргагүй. Гүрэнэй түсэб заатагүй дүүргэхэ хэрэгтэй.

Хартаабха, овощ ехээр, хямда сэнтэйгээр ургуулха гэбэл, энэ талаар зарим ажахынуудые таараха тээшэнь мэргэжүүлхэ саг ерээ. Эдэ ургамалнуудые ургуулха үрэжэлтэй һайн газартай, тусгаар мэргэжэлтэй хүнүүдтэй, абаһан продукцияа хадагалха зохид хранилищи, зөөхэ автомашина гэхэ мэтээр хангагдаһан ажахыл хартаабха, овощ ехээр ургуулжа, һайн шанартайгаар абажа шадаха бшуу.

Аймаг дотор һүүлэй үедэ хартаабха, овощ ургуулгаар Онохойн, Эрхирэгэй совхозууд, «Гигант» колхоз гол түлэб мэргэжэжэ байнхай. Жэшээнь, Онохойн совхоз мүнөө 300 гектарта хартаабха, мүн овощ горитой газарта тарнха байна. Хэрбээ энээнээ улам саашань гуримшуулан, хартаабха, овощ ургуулха тусгаар ажахынуудые бии болгоо һаамнай, ургамалнуудай ургаса эрид дээшэлүүлэгдэхэ һэн.

Асуудал: Теэд ажахынуудаа энэ талаар мэргэжүүлхэдэтнай юун һаад хэнэб?

Харюу: Зарим колхоз, совхозууд хартаабха, овощ ехээр тарихаяа арсана. Гансахан захиралтаар энэ асуудалые шиидхэхэ аргагүй. Эндэ олон юумэ бодомжолхо, шиидхэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө аймаг дотор хартаабха, овощ тарилга түлэг дундаа. Даб дээрэ 352 гектарта хартаабха һуулгагдаа, түрүүшын дүшөөд гектарта овощ таригдаа. Эдэ ургамалнуудые саг соонь һайнаар тарижа, байгша ондо бүхыдөө 41,3 мянган центнер хартаабха, 3.500 тонно овощ гүрэндэ худалдахын тула Загарайн аймагай ажалшад бүхы хүсэл оролдолгоео гаргаха байна.

Улаан-Үдын аймагай «Пригородный» совхозой директор П. А. ОСОДОЕВ:

— Эндэ хартаабха, овощ ургуулха талаар ажахынуудые тусхай мэргэжэлтэй болгохо, нэгэ газарта эдэ ургамалнуудые ехээр таридаг болохо гэжэ зүб асуудал табигдана.

Манай ажахы город шадар байдаг хадаа гол түлэб һү, гахайн мяха абаха, овощ, хартаабха ургуулха шэглэлтэй юм. Һүүлэй табан жэлдэ совхознай овощ худалдалгые таба дахин ехэ болгоо. Нёдондо гүрэндөө 5 мянган центнер овощ худалдаа һэмди. Мүн һүүлэй үедэ дээрээ шэл хушалтатай теплицэдэ овощ горитой ургуулагдана. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай түрүү овощеводууд З. П. Таратынова, Н. Ф. Адов гэгшэд теплицын дүрбэлжэн метр бүхэнһөө 18,3—19,5 килограмм овощ ургуулаа. Энэмнай аймаг соо эгээл һайн үрэ дүнгүүдэй нэгэн болоно. Энэ жэлдэ теплицэнүүд сооһоо түрүүшын 130 тонно овощ абтаад, бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаа. Байгша ондо бүхыдөө 18 мянган центнер овощ худалдахабди.

Байгша ондо 150 гектарта хартаабха тарижа, га бүхэнһөө 150 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха зорилго табигдана. Мүнөө хартаабха, овощ тарилга түлэг дундаа.

Тиигэбэшье хартаабха, овощ ургуулгаар тусхай мэргэжэлтэй болоһон манайшье ажахыда олон бэрхэшээл ушарна. Уһагүйгөөр огородой эдеэ элбэгээр ургуулхань бэрхэтэй ха юм даа. Манда Ошурковска уһалууриин система баригдажа эхилһээр үни болоо. Аяар 1972 ондо оүтээгдэхэ аад, саг соогоо ашаглалгада оруулагдаагүй дээрэһээнь ехэ бэрхэшээл тохёолдоно. Энээнһээ боложо, нёдондо огород дээрэһээ овощой бага ургаса абтаа. Мүнөөшье уһанай дутаһанһаа боложо, морковь хожомдожо таригдахань. Гурбан гектар ногоон мангир тариһан газар уһалхын тула 3 бүлүүр станци хүдэлгэхэ баатай болохомнай.

Республикын мелиорацин ба уһанай ажахын министр Л. А. САНЕЕВ:

— Ошурковска уһалууриин система бэлэн болонхой. Теэд совхоз тэрэнние тушаажа абахаяа арсана. Тиимэһээ бидэ тэндэ хэдэн хүнүүдые, техникэ баржа байха, гарзада орохо баатан болонобди.

П. А. Осодоев: Бидэ арсанагүйбди. Даб дээрэ энэ системэһээ хүйтэн уһанай ерэжэ байхада, тэрэнние огород руу табиха аргамнай үгы.

Хоёрдохи шухала асуудал гэхэдэ, теплицэнүүдээ үргэдхэхэ, һалхи шуурганда эбдэрһыень шэнэлхэ гэхэдэ, шэл олдоногүй. Ядахын сагта барилгашадтай холбоо барисаатай боложо, шэлэй элдэб үлөөдэһэ, отолодоһо абадаг болохо һанаатайбди. Хэрбээ теплицэнүүдээ үшөө үргэдхэбэл, мүнөө жэлдээ 500 тонны оронд 800—900 тонно овощ абадаг болохо бэлэйбдн.

Асуудал: Суута огородшон А. Б. Дымбрыновагай бригадынхидай дүй дүршэл ажахыдатнай хэрэглэгдэнэ гү? Тэдэнэртэй мүрысэнэгүй гүт?

Харюу: Манай огородшод тэндэ хэды дахин ошожо ерээ, дүй дүршэлтэйнь танилсаа. Манда таарахаар һайн юумыень ажалдаа хэрэглэдэг болоо. Совхоздо гектарай 236 центнер хүрэтэр овощой ургаса абадаг хүнүүд олон болонхой. Манайхин аймагайнгаа Калининай нэрэмжэтэ совхозонхидтой мүрысэнэ.

Кабанскын аймгүнсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник А. И. НОВОЛОДСКИИ:

— Байгша ондо аймаг дотор бүхыдөө 1.165 гектарта хартаабха, 192 га дээрэ овощ таригдаха түсэбтэй. Нэн түрүүн хартаабхын газарта органическа үтэгжүүлгэ ехээр, гектарай 30—35 тонно гаргахадаа һайн, эрхим шанартай хартаабха абанабди.

Кабанскын аймагта бэлэдхэгдэһэн хартаабхые удаан хадагалхын аргагүй, гутадаг гэжэ зарим нүхэдэй эндэ хэлээшые яашье зүбшөөхэгүй байнаб. Тэрэнээ хуряахадаа ажахынууднай комбайнай бункерһаа сэхэ шоройтойнь зөөжэ, хранилищида хэдэг. Тиихэдэ ехэ гутадаг, муудадаггүй байна. Манда элдэб үбшэнтэй, досоогоо харладаг хартаабха байхагүй. Ажахынуудтай сорт һэлгэлгые саг соонь хэжэ, үбшэгүй һайн хартаабха аймаг соогоо хүн зонпоо худалдан абажа байгаад, үрэһээ хүсөөдэг. Аймаг дотор хадагалагдажа байһан хартаабхын оройдоол 1—3 процент гутана.

Зарим ажахынуудые овощ ургуулхаар мэргэжүүлхэ хүдэлмэри хэгдэжэ эхилэнхэй. Жэшээнь, Байгалай совхозой хоёр отделени гол түлэб овощ ургуулдаг болоо. 1977 онһоо аймагай хоёр ажахы тус тустаа 11 мянган центнер овощ худалдадаг болохо юм.

Бэлэдхэлэй организацинууд манай продукциие хаһа сагтань худалдажа абангүй баһал зобоодог. Гүрэнэй стандартын эрилтэдэ хүрэнэгүй гээд гү, али оньпон машинаар хуряаха, илгаха, сэбэрлэхэдэ, бага гэмтэһэн байхадань, абажа үгэхэгүй ушар олон үзэгдэдэг. Энээниие зүб гэхын аргагүй.

> ***„Хартаабха, огородой эдеэ, бахчева ургамалнуудые бүри ехээр ургуулжа абаха. Эдэнэй сортыень олон болгохо, шанарыень һайжаруулха. Городуудай, промышленна түб газарнуудай хүн зонние хангахын тула огородой эдеэ, эртэ ургадаг хартаабха найдамтайгаар ургуулжа абаха зононуудые уһалууриин газарнуудта бии болгожо түгэсхэхэ. Томат, үгэрсэ, һонгино, чеснок болон эдеэ хоолдо оролсодог ногоон ургамалнуудые хүн зоной эрилтэ хангама ехээр абадаг болохо тусгаар ажахынуудые, теплицын комбинадуудые саашадань эмхидхэхэ..."***
>
> *(СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ ... шэглэлнүүдһээ).*

БЭЛЭДХЭГДЭҺЭН ПРОДУКЦИ НАРИНААР ХАДАГАЛХА

— Энэ жэл республикымнай худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд 13.635 мянган тонно хартаабха, 21 890 тонно овощ бэлэдхэхэ түсэбтэй юм, — гэжэ **республикын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо С. М. Баженов** хэлэбэ. — Энэнние саг болзортонь ажахынуудһаа абажа, ажалшадые хангахын тула бодото хэмжээнүүд абтажа байна.

Бэлэдхэгдэһэн хартаабха, овощ һайн шанартайгаар хүн зондо худалдаха, гутаангүй, муудуулангүй хадагалха гээшэ тон шухала. Манай худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта 10 мянган тонно хартаабха, 7 мянган тонно овощ хадагалха складууд бии юм. Мүнөө тэдэ болон бэшэшье хэрэгсэлнүүд заһагдажа, шэнэ ургаса абахаар бэлдэгдэжэ байна. Август һарын 10 болотор бэлэдхэлэй хүдэлмэри дүүрэхэ.

Манай худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд хүн зониие жэлэй дүрбэн сагта хартаабха, овощоор таһалгаряагүй хангаха ёһотой. Харин тиихэдэ ажахынууд эдэ ургамалнуудые намарай тэн багаар манда худалдажа эхилнэ. Тиихэдэ овощ ассортиментын ёһоор үгтэнэгүй, олонхи ажахынууд түсэбөө гансал капустаар дүүргэхэеэ һанана.

Энэ жэл ямар ажахы хэндэ, хэды шэнээн хартаабха, овощ худалдахаб гэһэн договор худалдаа наймаанай эмхи зургаануудтай үни баталаад байха байгаа. Харин тиихэдэ, мүнөө гансал Горплодовощторг тиимэ договор хэнхэй. Ажахынууд худалдаа наймаанай бусад эмхи зургаануудтай договор баталхаяа арсана. Тэдэнэр овощ худалдаха түсэбөө баһал ганса капустаар дүүргэхэеэ һанана хаш. Тэрэнние болюулха хэрэгтэй.

Республикын эдеэ хоолой промышленностиин министр А. Р. ПОТЕПАЛОВ:

— Хартаабха, овощ бэлэдхэлгэдэ дайралдадаг бэрхэшээлнүүд ехэ. Манай министерствын предприятинуудта эдэ ургамалнуудые бэлэдхэхыень холын Баргажанай, Түнхэнэй аймагуудыс заана. Тэдэ аймагуудай ажахынууд хартаабха, овощ багаар тарина, тиихэдэ тэндэ амаралтын газарнууд олон. БАМ баригдажа эхилэнхэй, манда худалдаха юумэнь бага үлэнэ.

Манай предприятинууд овощой консервэ хэхын тула овощ худалдан абадаг. Харин тиихэдэ ажахынуудта хэрэгтэй ассортиментын овощ үгы байдаг. Тиимэһээ бидэнэр холын область, хизаарнуудһаа зарим овощ асарха баатай болонобди. Энээнһээ боложо, гарза ехээр хэгдэнэ, консервэмнай үнэтэн болоно.

Олонхи ажахынууд манай предприятинуудта шанар муутай овощ үгэнэ. Жэшээлхэдэ, договорой ёһоор газар дээрэ ургаһан үгэрсын орондо теплицэ соо ургаһанние үгэнэ. Тиимэ үгэрсэ дабһалжа болохогүй. Зарим нэгэшүүл муу шанартай ургасаяа манай зүбшөөлгүйгөөр харша соомнай буулгаад ябашадаг. Тэрэнь хэндэшье туһагүйгөөр хосорно.

Асуудал: Улаан Үдэ хотодо овощ-жэмэсэй завод баригдаха гү?

Харюу: Баригдахагүй. Шэнэ заводууд гансал хүдөө нютагуудаар баригдаха.

Горплодовощторгын баазын директор Д. И. КОНЮШКИН:

— Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада хартаабха, овощ хоёр дахин ехээр бэлэдхэдэг болообди. Гэбэшье колхоз, совхозуудһаа муу шанартай хартаабха ороно. Ехэнхидээ бидэнэр хартаабха комбайнай бункерһаа абаха баатай болодогбди. Тиихэдэмнай 10—15 процент хүрэтэр шоройтой, томо жэжэаарэ илгагдаагүй хартаабха дайралдана. Шорой ехэтэйһээ боложо, хартаабха түргөөр муудана, зунай сагта хэдэн зуун тонно шорой складуудһаа гарганабди.

Эдэ дутагдалнуудые усадхаха арга бии гү? Бии. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхоз хартаабха илгаха пункт баряа юм. Тэрэшэлэн тэдэнэр тушаадаг хартаабхынгаа шоройн 5 процент болотор бага болгоо, жэжэ хартаабха өөһэдтэнь үлэнэ.

Капуста ургуулгада баһал ехэ дутагдалнууд дайралдана. Эндэ ямар алдуу болоноб гэхэдэ, түргэнөөр ба удаанаар эдеэшэдэг капустын үрэһэн холигдоод таригдашана. Тэрээнһээ боложо, зариманиинь эртэ, нүгөөдэнь орой эдеэшэнэ.

Хуряалга зүбөөр хэгдэнэгүй. Зарим ажахынуудта тэрэнние түмэр хүрзөөр тапа сабшана, һүүлээрнь дан ехэ обоо болгон сомоно. Нитэжэ хандахада, капуста эбдэрэнгүй яахаб даа. Тэрэнние ашаха, зөөхэ, буулгахадаа бүришье ехээр эбдэдэг. Тиимэ капуста гутаха, муудахадаа түргэн юм.

Асуудал: Колхоз, совхозуудай поли дээрэ гаража, тэндэһээнь хартаабха, овощ абажа шадаха гүт?

Харюу: Шадахабди. Илангаяа эртын хартаабха, овощ абажа болохо. Тиихэдэ ажахынууд тушааха ургамалнуудаа һайса бэлдэхэ, тэндэнь пэгнүүр табиха ёһотой. Гансал һайн шанартай хартаабха, овощ поли дээрэһээ абтаха.

Хартаабха, овощой шанар тухай нүхэр Конюшкин саашань хөөрэхэдөө, зарим ажахынууд минеральна үтэгжүүлгэ зүбөөр, хэм соонь хэрэглэнэгүй гэжэ тэмдэглэсэ. Тэрээнһээ боложо илангаяа хартаабхын шанар муудана. Олохон ажахынууд репкэ, редькэ, редискэ, мангир, һонгино таринагүй. Тиимэһээ бидэнэр эдэ ургамалнуудые багаар бэлэдхэнэбди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын аймагай «Заветы Ильича» совхоздо энэ хабартаа хартаабха, овощ тариха газар дээрэ наг шэбхэ ехээр гаргагдаа.

Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театр Москвада

ЗУЖЭГУУД ТАБИГДАЖА ҮРГЭЛЖЭЛЬӨӨР

Байгша оной майн 18-һаа Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай Москва хотодо гастролёо эхилһэн тухай бидэнэр мэдээсээ һэмди. Театрай гастроль түрүүшын зүжэгһөө эхилээд, нилээд амжалтатайгаар ябажа байна.

Майн 20-ной үдэшэ Москвагай гүрэнэй академическэ Бага театрай филиал соо А. Салынскиин «Барабанщица» гэһэн зүжэг табигдаба.

Харагшадай зал соо хүнүүд ... суглараа. Манай ... ороной мэдээжэ драматург, «Театр» журналай ахамад редактор, энэ зүжэгэй автор Афанасий Салынский буряад хэлэн дээрэ табигдаһан өөрынгөө зүжэг хараба. Зүжэгэй һүүлээр пьесын автор театрай артистнартай уулзажа, тэдээндэ баяр баясхалан хүргөө.

Майн 21-нэй үдэшэ Хоца Намсараевай «Тайшаагай ташуур» гэһэн зүжэг табигдаба. Москва хотын дээдэ һургуулинуудта һурадаг манай нютагай хүбүүд, басагад —студентнэр, нийслэл хотодо ажаһуугшад, олониитын түлөөлэгшэд зал соо олооро сугларaa. XIX зуун жэлдэ Хори нютагта болоһон үйлэ ушарнуудые хүн зон хаража, тэрэ үеын оршон байдалда абтахадал гэнэ. Зүжэгэй гол рольнуудта РСФСР-эй габьяата артист С. Будажапов, Буряадай АССР-эй арадай артист Ц. Пурбуев, Буряадай АССР-эй габьяата артистка Д. Сангажапова болон бусад уран бэрхээр наадана.

Майн 22-ой үдэшэ Монголой Арадай Республикын Гүрэнэй шангай лауреат, драматург Д. Намдагай «Ээдрээ» гэжэ зүжэг табигдаба. МНР-эй соёл культурын үдэрнүүдтэ хабаадаһан МНР-эй арадай артист Г. Гомбосурэн гол рольдо наадаба.

Иигэжэ Москва хотын хүн зон буряад драмын театрай зүжэгүүдые һонирхон хаража байна.

Театрай коллектив һаяын үдэрнүүдтэ Москва хотын промышленна предприятинуудта ошожо, хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэдтэй уулзахань, бэлиг шадабаряа тэдэнэртэ харуулхань.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВ,
манай тусхай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Г. Мусреповэй «Козы Корпеш ба Баян Слу» гэһэн зүжэг. Кодар — М. Жапхандаев, Козы Корпеш — Буряадай АССР-эй габьяата артист М. Елбонов. 2. А. Салынскиин «Барабанщица» гэһэн зүжэг. Нила Снижко — Буряадай АССР-эй габьяата артистка Л. Егорова, Митрофанов — Буряадай АССР-эй габьяата артист Г. Бутуханов.

С. ДОРЖИЕВАЙ фото.

Футбол

ХОЁР ОЧКО НЭМЭБЭ

«СЭЛЭНГЭ» — В. Павлов, А. Кизеев, А. Русяев, (В. Ветров 46, Э. Эдуардов, 78), В. Чикачев, В. Плюснин, Ю. Кокорин, С. Чупров, С. Кокорин, М. Пастухов, Н. Казанцев, В. Пугач;

«ЛУЧ» — В. Севастьянов, В. Кузнецов, А. Мухин, Г. Литвинов, С. Бондаренко, Н. Саенко, Н. Каминский, В. Стародумов, Ю. Ковальский, Н. Лихин, В. Лукьянов;

Судья А. Глебов (Кемерово).

С. Чупров (72), В. Пугач (75), Н. Лихин (83) гэгшэд бүмбэгэ сохижо оруулһан байна.

Энэ үдэр «Сэлэнгэ» командын тренернүүд урда наaданда бэртэһэн Титов, Михнов гэгшэдые хэдээр һэлгэхэ тухай асуудал шиидхэхэ баатай болоһон байгаа. Юуб гэхэдэ, һүүлшын минута болотор Русяевай наадахань үшөө мэдэгдээгүй байһан. Тиибэ-яабашье, Русяев наaданай түрүүшын хахадта наадаха болобо. Тиимэһээ «Сэлэнгэ» командын залуу футболистнууд энэ үдэр наадажа гараа. Энээниие ойлгоһон айлшадай футболистнууд үсэд нэтэрүүгээр добтолго эмхидхэжэ ороно. Илангаяа добтологшод Юрий Ковалевский, Николаи Лихин, Виктор Стародумов гэгшэд бэе бэеэ һэлгэлсэжэ байгаад, эрхим добтолго эмхидхэнэ. Эндэ «Сэлэнгын» залуу футболистнууд яһала һайн хамгаалга эмхидхэжэ байгаад наадахадаа, стадиондо сугларагшадтаа һайшаагдана. Айлшадай добтологшодой нэгэн — Стародумов дээгүүр ерэһэн бүмбэгэ толгойгоороо «Сэлэнгын» ворота руу залажархиба. Эндэ залуу вратарь Павлов тэрэниие арай шамай ворота дээгүүрэз үнгэргэжэ үрдинэ. Эндэ «Сэлэнгын» футболистнууд Чупров, аха дүү Кокоринтон яһала һайн хамгаалга, добтолго эмхидхэжэ ороходоо, олонои һайшаал магтаалда хүртэнэ. Нааданай түрүүшын хахадта айлшадай футболистнууд хэдэн удаа «Сэлэнгэ» командын ворота руу бүмбэгэ сохибошье, амжалта туйлангүй амаралтада гарана.

Нааданай хоёрдохи хахадай эхилхэдэ, «Сэлэнгын» футболистнууд үшөө һайн добтолго эмхидхэжэ, айлшадайнгаа воротагай дэргэдэ аюултай байдал тохёолдуулна. Тиин нааданай эхилһээр 72-дохи минутын ябажа байхада, Сергей Чупров тоо нээжэ, бултанай зүгһөө магтаалда хүртэнэ. Нааданай хоёрдохи хахадта нааданда оруулагдаһан Ветров Чупровто туһалаа. Энээнэй удаа тэрэ бэртэжэ, орондонь Эдуард Эдуардов наадаха болобо. Удаань гурбахан минутын үнгэрөөд байхада, Пугачай хоёрдохи бүмбэгэ сохижо оруулхадань, стадион гээшэ миин хүүежэ эхилнэ.

Айлшадай футболистнууд миин һуужа үгэхөөр бэшэ, добтолгодо оробол даа. Эндэ айлшадай добтологшод Лукьянов, Лихин, Козальский гэгшэд шадамар бэрхэ футболистнууд байһанаа харуулаа. Тиин эдэнэр гэхэ гү, али Николай Лихин харюугай нэгэ бүмбэгэ сохижо оруулаа. Энээгээр — 2:1 тоотойгоор «Сэлэнгын» футболистнууд илажа, хоёр очко өөртөө бэшүүлхэ болобо. Удаадахи наадан майн 30-да үнгэргэгдэхэ. Айлшаар манайда Шэтын «Локомотив» команда ерэхэ болонхой.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ОЙ ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» майн 19-дэ үнгэргэгдэһэн 20-дохи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: Зургаан номер хэншье таагаагүй; табан номер таагшад—4.699 түхэриг (65 карточка); дүрбэн номер тааһан хүнүүд — 67 түхэриг (4.598 карточка); гурбан номер таагшад 4 түхэриг абаха (98.218 карточка).

«Спортлото-2»: Зургаан номер мүн лэ нэгэшье хүн таагаагүй; табан номер тааһан хүнүүд—3.187 түхэриг (46 карточка); дүрбэн номер таагшад—56 түхэриг (3.107 карточка); гурбан номер тааһан хүнүүд 3 түхэриг (55.705 карточка).

20-дохи тиражай түлбэри майн 30-һаа июниин 30 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

Уласхоорондын шэнжэлэл

УГ ЗОРИЛГОНЬ — КОММУНИЗМ

Эдэ үдэрнүүдтэ Берлиндэ боложо үнгэрһэн Германиин Нэгэдэмэл социалис партиин IX съезд орон доторoo социалис общество байгуулжа үргэлжэлхэ зуураа, саашадаа коммунизмда шэлжэн орохо эхи үндэһэнүүдые байгуулха гэһэн зорилго шэнэ программа доторoo табиба.

Өөрынгөө зэргэнүүдтэ хүдэлмэришэн ангиин, кооперативна таряашадай болон интеллигенциин 2 миллион гаран түрүү зэргын түлөөлэгшэдые нэгэдүүлһэн аха дүү партиин энэ съезд СЕПГ-гэй VIII съездын һүүлээрхи хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолоод, ерээдүйн зорилгонуудые хараалба.

Эндэ нилээд һайн үрэ дүнгүүд туйлагдаһан байба. 25 жэлэй туршада империализмын зүгһөө Германиин Демократическа Республика тушаа хэгдэжэ байһан хашалта усадхагдаа. Энэ гүрэн уласхоорондын оршомдо гүйсэд мэдэрэгдээ, тэрэ ООН-до абтаад, 121 гүрэнтэй дипломатическа харилсаануудые тогтоогоо.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада экономическа талаараа амжалта туйлаһанай ашаар ГДР дэлхэйн хүгжэнги индустриальна түрүүшын арбан оронуудай дунда өөрынгөө эзэлдэг һуури бэхилээ. Мүнөө республика промышленна үйлэдбэрилгын хэмжээгээр Европодо зургаадахи һуури эзэлнэ. Мүн продукциин зарим зүйлнүүдээр (тусхайлхада, боро нүүрһэнэй, калийна добһанай, химиин зүйлнүүдэй талаар болоходоо) промышленна талаараа эгээн хүгжэнги дэлхэйн оронуудай тоодо ороно.

Съезд айхабтар ехэ социально-экономическа зорилгонуудые шэнэ табан жэлдэ бэелүүлхээр хараалба. 1976—1980 онуудта ГДР-тэ хамта дээрээ 1 400 миллиард маркын промышленна продукци бүтээн гаргагдаха байна. Энэнь урдахи табан жэлэйхиһээ 400 миллиард маркаар гэхэ гү, али 40 процентээр дээшээ болоно. Энэ үе соо ажалшадай олзонь нилээд ехээр ургаха, 2,2 миллион хүнэй байра байдал һайжаруулагдаха юм.

Эльбэ болон Одер мүрэнүүдэй хоорондохи хүдэлмэришэн, таряашанай шэнэ гүрэн имагтал урган бэхижэхэһээ гадна, тэндэ социалис немец наци хүгжэжэ байна. Тиихэдээ социалис обществын хүтэлбэрилхы хүсэн байһан хүдэлмэришэн анги тэрэнэй шанар шэнжэнүүдые бүридүүлнэ.

Съезд дээрэ тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор ГДР социалис хани нэгэдэлэй таһаршагүй нэгэ хубинь болоно, тиихэдээ социализмын хамаг бүхы булюу һайн зүйлнүүдые дүүрэн хэмжээн соонь хэрэглэхэ талаар шухала эшэ үндэһэн байһан аха дүү оронуудые саашадань бата нягта жагсаалтан болгохо гээшые өөрынгөө шухала зорилгонуудай нэгэниинь мүн гээд тоолоно. КПСС-эй XXV съезд, тэрэшэлэн эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө, арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ дааһан байдалай түлөө энэ съездын дэбжүүлһэн саашанхи тэмсэлэй программа угаа ехэ удха шанартай юм гээд СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ зааһан байна. ГДР өөрынгөө гадаадын политика ябуулхадаа, энэ программын бэелэлтэдэ эдэбхитэйгээр аша нүлөө үзүүлхэ юм гээд тэрэ мэдүүлбэ.

ПЕКИНЭЙ БААЛАЛТА БУРУУШААГДАНА

Японие Советскэ Союз тушаа дайсан харша замда оруулха зорилгоор Пекинэй удамаршад бүдүүлиг муухай баалалта хэжэ үргэлжэлһөөр. КНР-эй гүрэнэй советэй премьерэй орлогшо Цзи Дэнкуй гэгшэ иимэ политикын нэгэ шэнжэ түхэлые гэршэлэн харуулаа. Энэ этэгээд һаяшаг япон делегацитай Пекиндэ уулзахадаа, «Хитад Япон хоёрой хоорондохи эб найрамдал ба хани барисаан тухай договор эзэрхэг ябадалда эсэргүү шэнжэтэй статья оруулалсаха ёһотой, тиихэдээ энээнһээ ямаршье сухарилта хэгдэхэ ёһогүй» гэжэ һэнгэргүйгөөр мэдүүлһэн байна. Тиихэдээ Цзи Дэн-куй гэгшэ «Японой правительствын баримталдаг хараа бодолдо ехээр дурагүйдэдэг байһанаа мэдүүлээ» гэжэ энэ уул... тушаа бэшэһэн «Асахи» гэдэг япон газетын корреспондент тэмдэглэһэн.

Илангаяа доогуур тушаал зэргэтэй ... кинэй бусад ажал ябуулагшад КНР гүрэнэй советэй премьерэй орлогш... гээгдэнэгүй. «Советскэ Союзһаа ... дээрэһээ Япон Пекинтэй договор б... ха дурагүй байна» гээд тэдэнэр ... правительствые бултадаа зэмэлдэг ... на.

Японой гадаадын хэрэгүүдэй ми... терствын хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн ... һан К. Янагия гэгшэ эб найрамдал ... хани барисаан тухай договор Хита... баталхыень Японие баадхаха гэһэн ... кинэй һэдэлгэнүүдтэ харюугай сох... үгэһэн байна. Советскэ Союзай зү... «политическэ баалалтын» хэгдээгү... һаа, договорой удха тухай, тон түрү... эзэрхэг шэнжэ тухай статья тэр... оруулалгаһаа уламжалан арсалд... болоһон дээрэһээ энэ договор бата... хойшо татагдаа юм гээд журна... нуудтай уулзахадаа тэрэ мэдүүлбэ.

«Гурбадахи гүрэнэй» эзэрхэг я... тай тэмсэхэ тухай статья хоёр тал... дай баталха договорто оруулха т... Пекинэй зүгһөө ямар шалтагаанаар ... тэрээ оролдожо байһыень японо... мэдэһээр үнинэй юм. Үнэндөө Сове... Союзда эсэргүү шэглэлтэй иимэ ... тья договор соо оруулхадаа, мао... нууд Японие антисоветизмын ... оруулхые хүсэнэ гээшэ. Тиимэһээ ... хилхы либерально-демократическа ... тиин нүлөө ехэтэй ажал ябуулагш... нэгэниинь байһан О. Кая гэгшэ дог... баталхаяа яаралтагүй гээд правите... вые уряалһан байна.

Пекинэй дурадхаһан баалалтын ... договор баталха гээшэ ороной гада... политическэ хараа шугамда сохилто ... лохоһоо гадна, Япон СССР хоёрой ... рондохи хүршэ ёһоной харилсаану... һаад түбэг ушаруулха байна гээд ... ной оюун бодолтой ажал ябуула... һайн ойлгоно. Пекинэй баримталдаг ... раа бодолһоо уламжалан Хитадтан ... говор баталха тухай дахин хэлсээ ... гэргэлгые хоншолуулха, хэрбээ энэ ... сээнэй дахин үнгэргэгдөө юм һаа, ... ной анханай хараа бодолые баримта... ёһотой гээд һаяшаг Японой гадаадын ... литическэ албан зургаанда шиидхэг... һэн байна гээд «Токио Симбун» га... мэдээсэнэ.

ГУРИМШУУЛГЫН АРГА ЗАМУУДЫЕ БЭДЭРНЭ

Ливанай нийслэл хотодо, мүн тэр... захын газарнуудта зэбсэгтэ тулал... нууд зарим тэды һуларба. Мүн горо... кваргалнууд артиллереэр буудагдах... болижо байна. Гэхэ зуура, Айнту... Мтейн, Булонь ба Баскинта гэхэ зэр... үндэр газар нютагуудта баруунай ... тэншүүлэй болон национально-пат... тическа хүсэнүүдэй хоорондо тулал... нууд боложо үргэлжэлһөөр.

Һаяшаг Ливанай президентээр ... гагдаһан И. Саркисай национально-... риотическа хүсэнүүдэй түлөөлэгшэ, ... рүү үзэлтэй социалис партиин гүрү... шэ К. Джумбладтай, Палестиные сү... рүүлгын организациин гүйсэдкомой ... рүүлэгшэ Я. Арафадтай түрүүшын ... уулзалга үнгэргэлэнэн эсэстэ зэбсэгтэ ... лалдаанууд һуларжа байна гээд ню... гай хэблэл тайлбарина. Ливандахи ш... адхаралгые болюулха тухай асуудал ... уулзалга дээрэ хаража үзэгдэһэн ба... гээд газетэнүүд бэшэнэ.

Национально-патриотическа хүсэ... дэй зүгһөө К. Джумблат гэгшэ урша... байдалаа гуримшуулхын урда тээ ... талынхид эзэлһэн газарнуудтаа ... добтололсохогүй ёһотой гээд респу... кын шэнэ президенттэй уулзахадаа ... радхаһан байна. Национально-патр... ческа хүсэнүүдэй дурадхаһанай ёһ... орон дотор социальна болон полит... скэ хубилалтанууд бэелүүлэгдэхэ ё... той гээд К. Джумблат мүн лэ һана... хэлэбэ. И. Саркис баруунай үзэл... партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй һа... уулзажа, К. Джумбладай оруулһан ... радхалые зүбшэн хэлсэхэ юм.

В. СЕРОВ,
А. БИРЮКОВ,
В. КОПЫТИН.
(ТАСС).

Хилын саанаһаа

Телеграф телефон радио

НЬЮ-ЙОРК

КОМПАРТИИН ПРОГРАММА

ТАСС

Энэ һунгалтые арад зоной аша туһада табиха гээшэ США-гай Коммунис партиин һунгуулиин ажал ябуулгын гол зорилго болоно гэжэ США-гай Компартиин Генеральна секретарь, американ коммунистнуудһаа ороной президентын тушаалда кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Г. Холл Миннесота штадай радиогоор үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Үргэн олониитэтэй уулзахын тула тэрэ штадай эгээл ехэ Миннеаполис хотодо ерэһэн байгаа.

Буржуазна хоёр парти — республиканска ба демократическа партинууд үргэн ниитэ арад зоной эрилтэнүүдтэ, һанал бодолдо харюусаһан программа дурадхажа шадахагүй байна гээд Г. Холл саашадаа хэлэбэ. Пентагондо һомологдодог мүнгые бага болгожо, тэндэһээ гараһан мүнгэ зөөрие үргэн ниитэ ажалшан арадай һуудал байдал һайжаруулхын тула хэрэглэхые тэрэ уряалаа.

Америкэдэ үндэһэ яһанай илгаа гаргалгые США-гай Компартиин Генеральна секретарь эрид буруушааба. Пуэрто-Рикын ба бусад оронуудтахи негр зоной хахад хубинь хүдэлмэригүй байһаар гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Расизмые усадхан үгы хэхын түлөө американ коммунистнууд энээнһээ хойшо бүри эршэмтэйгээр тэмсэхэ юм гэжэ Г. Холл мэдүүлбэ.

Майн 25 — Африкын үдэр

УГАНДА — ЭКВАТОР ШАДАРАЙ РЕСПУБЛИКА

Угандын Республикын Зүүн Африкада байдаг дээрэһээ тэрэниие Африкын «бодото» орон гэжэ олохон ушарта нэрлэдэг юм.

Мүнөөнэй правительствын засагаа абаһанһаа хойшо үнгэрһэн табан жэл соо энэ орон экономическа, социальна байдалай асуудалнуудаар горитой амжалтануудые туйлаба. Национальна экономикын гол һалбари болохо хүдөө ажахы нилээд хүгжөө. Үндэһэн кадрнуудые бэлдэхэ, арадай гэгээрэл, элүүрые хамгаалга гэхэ мэтые хүгжөөн һайжаруулха асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдана.

Энэ ороной арад зоной шэнэ байдал байгуулхадань совет багшанар, врачнар, инженернүүд ехэ туһа хүргэнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Угандын нийслэл Кампала хотын түбтэ; Томскын совет педиатр А. М. Шатохин Джиндж хотын хүүгэдэй больницада бишыхан үхибүүнэй бэеын элүүрые шалгажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БЕЙРУТ

Ливандахи байдал

ТАСС

Майн 21-дэ Ливандахи байдал аалин нам байба. Эблэрхэ тухай хёморoo зүришэлдөөтэ талануудай нэгэ нэгэндээ мэдүүлээгүйшье һаань, Ливанай бүхы газар дээгүүр байлдаан зогсоогдоо шахуу. Гэбэшье үдэһөө хойшо национальна телевидениин байшангые ехэ буугаар буудаба. Энээнэй үедэ хэдэн хүн шархатаа.

Национально - патриотическа хүсэнүүдэй хоорондо хөөрэлдөөнүүдые хэжэ, Ливанай уршаг түбэгтэ байдалые һайжаруулха гэһэн һанал бодолые ороной политическэ элдэб тушаалтад үргэнөөр дэмжэжэ байна. Һая һунгагдаһан президент И. Саркис тэрэниие гуримшуулгын түсэбэй үндэһэ һуури табиба. Эблэрхэ тухай хэлсээнэй хүсэндөө ороһоной, С. Франжьегэй тушаалһаа бууһанай һүүлээр энэ түсэб бэелүүлэгдэжэ эхилхэ байна. Катаиб гэдэг хархис партиин хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн П. Жмайель хөөрэлдөөнүүдые хэжэ, оршон байдалые политическэ аргаар гуримшуулха шухала гэжэ мэдүүлбэ.

Ливанай сэрэгэй саг зуурын губернатор А. Ахдаб национальна телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, тушаалһаа бууха тухайдаа И. Саркиста мэдээсэбэ.

КАИР

ЗҮБЛӨӨН ХОЙШОЛУУЛАГДАА

ТАСС

Египедэй, Сириин, Саудовска Аравиин, Кувейдэй премьер-министрнүүдэй Эр-Риядада үнгэргэгдэхэ зүблөөн тодо бэшэ сагаар хойшолуулагдаба. Хэдэн асуудалаар, тэрэ тоодо Синайн хахад арал дээрэ Египедэй, Израилиин сэрэгүүдые хоёр тээшэнь тарааха тухай асуудалаар зүблөөндэ хабаадаха зарим гүрэнүүдэй хоорондо арсалдаатай байһанһаань уламжалан тэрэ хойшолуулагдаһан байна.

ОСЛО

ЗҮРИШЭЛДӨӨТЭЙ КОММЮНИКЕ

ТАСС

НАТО-гай соведэй майн 20—21-дэ Осло хотодо болоһон сесси тухай коммюнике эндэ толилогдобо. Хойто Атлантиин бүлэглэлдэ хабаатай 15 ороной гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд тэрээндэ хабаадана. Зүүнэй ба баруунай хоорондохи харилсаанай, сэрэгэй гаргашануудай, мүн хоёр талын харилсаанай асуудалнуудаар НАТО-да ородог оронууд хоорондоо зүришэлдөөтэй байна гээд коммюнике сооһоо элирнэ.

Ниитэ Европын Хельсинкидэ болоһон зүблөөнэй һүүлээр шахардуу байдалай һуларалга уласхоорондын байдалые гол түлэб тодорхойлһон байна гэжэ сессидэ хабаадагшад коммюнике дотор мэдүүлнэ.

Иигээшье һаань, НАТО-гай сэрэгэй хүсэ саашадань бэхижүүлхэ, Хойто Атлантиин бүлэглэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй арга хабые дээшэлүүлхэ гэһэн уряа коммюнике соо бии.

ПАРИЖ

ХИТАДАЙ СЭРЭГЭЙ КОМАНДОВАНИДА ХУБИЛАЛТАНУУД ХЭГДЭБЭ

ТАСС

Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө үедэ Хитадай провинцинуудтахи сэрэгэй командованида хубилалтанууд хэгдэжэ байна. Долоон провинциин сэрэгэй округуудай командалагшад һэлгэгдээ. Сэрэгэйхидэй дунда хэдэ хэдэн дэмжэгшэдтэй байһан КНР-эй гүрэнэй советэй премьерэй орлогшо Дэн Сяо-пиниие партийна, гүрэнэй тушаалнуудһаа буулгаһанаинь һүүлээр иимэ хэмжээ бэелүүлхээр хараалагдаһан байгаа гэжэ политическэ ажаглагшад тэмдэглэнэ.

Аньхой, Шаньси, Хубэй, Цзянси, Хэйлунцзян, Ляонин ба Түбэдэй автономито районой провинцинуудай сэрэгэй округуудые командалагшад шэнээр томилогдоо.

ГУАЯКИЛЬ

АЛДАРТА ОЙ

ТАСС

Эквадорой арадай түрүү үзэлтэй, демократическа хүсэнүүдтэ түүхэтэ һара үдэр майн 23-да болобо. Оронoй хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай түрүү, дайшалхы манлай — Эквадорой Коммунис парти 50 жэлэй урда тээ эгээл энэ үдэр эмхидхэгдэн байгуулагдаһан түүхэтэй.

Ороной ажалшан арад энэ алдарта ойе үргэнөөр, баяр баясхалантайгаар тэмдэглэбэ. КПЭ-гэй 50 жэлэй ойдо зорюулжа, Эквадорой уран зураашадай, скульпторнуудай выставкэ нээгдэһэн, суглаанууд үнгэргэгдэһэн байна.

Энэ гайхамшагта ойе һайндэрлэлгэдэ зорюулагдаһан митингдэ хабаадахаяа политическэ, профсоюзай, ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд ороной бүхы булан тохойнуудһаа Гуаякиль хотодо ерэбэ.

Олон тоото амаршалганууд Эквадорой Компартиин ЦК-да ерэһэн байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: КПСС-эй обкомдо. «БАМ-ай залуу барилгашадай слёдто хабаадагшад Улаан-Үдэдэ» гэһэн гаршаг доро материалнууд. Хабарай тарилга тухай тобшо мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: А. Алексеевэй «Кукурузада — өөрын агротехникэ» гэһэн статья. Шалгалтын бригадын материал.

Гурбадахи хууд... «Партийна даабари» ... А. Немовэй корреспон... Уласхоорондын шэн...

Дүрбэдэхи хууд... «Хэн хаана һурахаб» ... гаршаг доро соносхол...

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.15—**Монголой Арадай Республикын телевидениин программа.** 12.00—Шэнэ һонин. 12.10 «Прозрачный Тамир»—уран һайханай фильм (Монгол-кино). 13.50—«Уран гартан» (үнгэтэ). 14.20—«Манай саад (үнгэтэ). 14.50 — Забһарлалга. 15.10—Футболоор СССР-эй чемпионат. «Спартак» (М.)—«Торпедо» (М.). (2-дохи үе, үнгэтэ). 15.55—**«Социалис мүрысөөнэй ябаса».** Украинын КП-гэй Крымэй обкомой нэгэдэхи секретарь Н. К. Кириченко дамжуулгада хабаадалсаха. 16.40—«Ямар мэргэжэл шэлэхэб?» Һургуулиин һурагшадай Москвагай предприятиин хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзалга (үнгэтэ). 17.15—«Фрак»—телевизионно уран һайханай фильм. «Сегодня вечером—Фернандель» (Итали—Франци). 18.00—«Время». 18.30—«Манай саад» (үнгэтэ). 19.05—**Монголой Арадай Республикын телевидениин программа.**

Улаан-Үдэ. 20.50—Телевизионно һонин. 21.10—Гектар ба тэрэнэй аша үрэ». 21.40—«Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 22.00—«Арадай театр» — литературна дамжуулга. 22.35—«Во глубине сибирских руд»—киноочерк.

«Орбита». 22.55—**«Социалис мүрысөөнэй ябаса».** 23.40—И. С. Бах. Оркестрэй наадаха 4-дэхи сюитэ. (ре мажор), (үнгэтэ). 24.00—«Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Улаан-Үдэ. 19.00—Үхибүүдтэ. «Шинии нүхэр—хүгжэм». 19.30 — «Уласхоорондын шэнжэлэл. 19... «Краснозвездная юно... киноочерк. 20.10—«СС... гадаадын экономичес... бооной хүгжэлтэ» (бу... хөөрэлдөөн). 20... маршрута не верну... киноочерк.

«Орбита». 20.50—... лалга. 21.00—Шэнэ ... 21.15—«Прозрачный Т... —уран һайханай ... (Монгол кино).

ҮНИНЭЙ ХҮЛЕЭГДЭҺЭН БОРООН

Майн 22-һоо 24 болотор республикын аймагууд болон нютаг нуганууддта хура бороо, нойтон саһан дахяад оробо. Түнин Тарбагатай, Шэнэ-Хүрбэдэ—1, Новоселенгинск, Ивалга, Горячинскда—2, Тори, Хэжэнгэ, Баргажанай адагта—4, Мухар-Шэбэрэй, Зэдын аймагуудта—5, Худара-Сомондо—6, Охин-Булагта—7, Кабанскын аймагта—8, Хяагтада—9, Бэшүүрэй, Хориин аймагуудта—10—11 миллиметрэй хэмжээнэн шииг нойтон оробо.

Ороһон энэ хура бороо, нойтон саһан сабшалан, бэлшээриин ногооной ургахада, һайн нүлөө үзүүлхэнь лабтай.

Ойрын үдэрнүүдтэ республика доторнай дахинаа шиг нойтон орохоор хүлеэгдэнэ.

Н. АФОНИНА
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин директор.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ

... адрес, теле...

Индекс: 670000, г. ... Удэ, ул. Ленина, ... **Телефоны:** редакт... 2-54-54, приемная—2... зам. редактора — 2... зам. редактора — 2... отв. секретаря — ... секретариат — 2-66-7... делы: партийной жи... 2-60-91, сельского хоз... 2-64-36, 2-63-86, прова... и агитации — 2-56-32, ... мышленности и строит... — 2-61-35, советского ... тельства и быта — 2... культуры и школ — 2... писем и селькоров—2... информации — 2-34... щественная приё... 2-56-62 машинное ... 2-57-63 корректорс... 2-35-95, фотолаборат... 2-33-61.

Типография управления по делам издательств полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н 00615. Заказ № 01...